

Ar vēlēšanos mācīt un mācīties

● Vārkavas pamatskolā šajā mācību gadā strādās 15 skolotāji. Desmit no viņiem ir augstākā pedagoģiskā izglītība, pārējie turpina apgūt izglītību specialitātē. Viņu šogad audzināmā, mācāmā un vadāmā saime — 86 skolēni. Darbu ritumā nemaz tik daudz šādu brīžu nebūs — svētku tērpos, ar puķēm, ar 1. septembra gaisotni.

● Nu jau vairākus gadus pēc kārtas Vārkavas vidusskolas skolēni, pedagogi, vecāki 1. septembrī pēc svinīgās līnijas dodas uz Vārkavas katoļu baznīcu, kur notiek jaunajam mācību gadam veltīts dievkalpojums. Arī šogad prāvests Onufrijs Pujats vēlēja labas sekmes, labu veselību un augt par kārtīgiem cilvēkiem.

● 1. klasē Vārkavas pamatskolā mācības šogad uzsāka astoņi skolēni. Tikpat cik pērn. Pagaidām Vārkavas pamatskolas pastāvēšanai prognozes vēl labas. Bet mazie pirmklasnieki nedomā par tik nopietnām lietām. Raimondam un Viktorijai pirmajā stundā 1. klasē svarīgāk par visu ir iepazīt jaunās klases biedrus, kā arī audzinātāju un direktori vienā personā Skaidrīti Medni. Labi, ka blakus ir māmiņas, kas palīdz neapjukt un pareizi ierakstīt savus vārdus skolas izsniegtajās mācību grāmatās.

● Vārkavas vidusskolas celiņi tikpat skaistos ziedos grimst gan pavasarī, gan rudenī, un pa tādiem, nudien, prieks nākt uz skolu. Savu skolēnu un skolotāju saimi joprojām ar īpašo pirmās dienas knudonu sirdi sagaidīja direktore Anita Vilcāne, kas šajā skolā kā jauna skolotāja darba gaitas uzsāka tajā tālajā 1. septembrī pirms 30 gadiem.

● Tas nekas, ka burtiņi ir sagriezušies. Galvenais ir gribēšana rakstīt un vīra dūša. Pirmklasniekam Vairim Krēšlīnam tās netrūkst. Bet skolotājai Renātei Andiņai visi 15 Vārkavas vidusskolas pirmklasnieki jāvada cauri četrām pirmo klašu gudrībām.

Lai prieks, mīlestība, saule un vēlēšanās mācīties pavada visus — lielus un mazus skolas bērnus, vēlēja Renāte Andiņa.

L.Rancāne

Foto: M.Rukosjuvs

Neaizmirstiet līdz 25. septembrim abonēt «NOVADNIEKU» oktobrim un jūs vienmēr būsiet lietas kursā par notiekošo rajonā un valstī, kā arī varēsiet piedalīties balvu izlozē.

ZIŅAS

Pašvaldības plāno mainīt vēlēšanu likumu

Šoruden gaidāmās pašvaldību kopsapulces viens no nozīmīgākajiem jautājumiem būs par izmaiņām vēlēšanu likumā, «Novadniekam» pastāstīja Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja Maija Spūle, kas atgriezies no Pašvaldību savienības valdes sēdes. Izmaiņas vēlēšanu likumā prasīs izveidot vēlēšanu apgabalus (iespējams, ka tie varētu būt 100) un deputātus Saeimā nevēlēt no partijām.

Jaunaglonā arodvidusskola būs, bet kaimiņu rajonos tehnikumus likvidēs

Zemkopības ministrijas pārstāvji informēja Pašvaldību savienības valdes locekļus par to, ka tuvākajos gados valstī tiks slēgti vismaz desmit tehnikumi un arodvidusskolas. Piemēram, jau šogad savu pastāvēšanu beidz mācību iestāde Mežotnē, bet turpmāk arī «kadru kalves» Saukā, Bebreņē, Viškos, Zilupē, Rankā, Laidzē, Kazdangā un Ogrē. Zemkopības ministrijas viedoklis esot tāds, ka šajās mācību iestādēs piedāvātās profesijas neesot aktuālas, bet audzēkņu skaits no gada gadā samazinās, par Pašvaldību savienības valdes sēdē dzirdēto stāstīja Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja Maija Spūle. Latvijā būšot pilnīgi pietiekami ar daudz mazāku lauksaimniecības mācību iestāžu skaitu. Iepriecina tas, ka Jaunaglonas arodvidusskolas šajā likvidējamu skolu sarakstā nebija.

Preiļu rajona prokuratūra gaida «Panorāmas» sižetu

Līvānu novada domes priekšsēdētāja Visvalda Gercāna iesniegumu Ģenerālprokuratūrai par Latvijas televīzijas 12. augusta raidījuma «Panorāma» sižetu, kurā Līvānu domei pārmet iespējamo korupciju, tā pēc piekrišanas atsūtījusi uz pārbaudi Preiļu rajona prokuratūrā. V.Gercāns iesniegumā ģenerālprokuroram Jānim Maizītim un sabiedrībai par atklātību «Delna» bija lūdzis izvērtēt «Panorāmā» uzņēmēja J.Stroda apgalvojumu par to, ka vairāki juristi viņam ieteikuši dot kukuli pašvaldībai, bet kāds pat esot to jau devis.

Preiļu rajona virsprokurors Andris Paura «Novadniekam» pastāstīja, ka 28. augustā uz Latvijas televīziju aizsūtījis pieprasījumu, kurā lūdz atsūtīt uz prokuratūru iepriekš minēto ziņu raidījuma «Panorāma» sižetu. Tikai pēc sižeta noskatīšanās un izanalizēšanas tiks runāts ar visām notikušajās iesaistītajām pusēm, teica virsprokurors A.Paura.

Rožupes deputāti tiek ar iedzīvotājiem

Pēc Līvānu novada domes Rožupes pagasta komitejas iniciatīvas tika sasaukta iedzīvotāju sapulce, lai apspriestu aktuālākos jautājumus, kas satrauc pagasta ļaudis. Kā «Novadniekam» pastāstīja novada domes deputāts, kas pārstāv Rožupes pagastu, Andris Vaivods, viens no smagākajiem izskanējušajiem jautājumiem skar komunālo sfēru. Cilvēkiem nav skaidra komunālā dienesta struktūra pagastā un novadā. Šobrīd iedzīvotājiem neskaidrības rada jautājums, pie kā griezties ūdensvada vai kanalizācijas sistēmas avāriju gadījumos. Deputāti iedzīvotājiem apliecināja, ka par to ir atbildīgi novada domes priekšsēdētāju vietnieki katrā pagastā. Neatrisināts ir arī atkritumu savākšanas jautājums, patlaban tas atstāts iedzīvotāju pašu ziņā un netiek risināts centralizēti, kas, pēc iedzīvotāju domām, būtu nepieciešams. Šādas iedzīvotāju sapulces plānots rīkot arī turpmāk.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Prezidente DĀR stāsta par Latviju

Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga Dienvidāfrikas pilsētā Durbanā notiekošās ANO konferences par neiecietības izpausmēm laikā piedalījās apaļā galda diskusijā, kurā stāstīja par Latvijas neatkarības atjaunošanu. «Mēs esam atguvuši tiesības brīvi attīstīties, veidot savu nākotni un atbrīvoties no aizspriedumiem, un es vēlu, lai katrai pasaules tautai būtu šādas tiesības, veidojot taisnīgu sabiedrību bez aizspriedumiem,» teica prezidente.

Skolotājiem palielina algas

Atbilstoši valdības akceptētajam pedagogu darba samaksas paaugstināšanas grafikumam pedagogu minimālā mēnešalga no septembra būs par 13 latiem lielāka. Jūlijā skolotāju algas paaugstināja par 10 latiem. No septembra pedagoga ar augstāko izglītību amataalga par likmi no 97 latiem palielināsies līdz 113 latiem, savukārt pedagogs ar vidējo vispārējo vai profesionālo vidējo izglītību saņems 75 latu iepriekšējo 52 latu vietā.

Pētera I pieminekli var neizlaist no Latvijas

Lai restaurēto Pētera I pieminekli varētu aizvest no Latvijas, vajadzīga Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atļauja un jāveic pieminekļa ekspertīze, lai noteiktu, vai vispār to drīkst izvest. Suvukārt izgatavoto pieminekļa kopiju kā dāvanu Sanktpēterburgai jubilejā no Rīgas pasniegt arī nevar, jo arvien ir spēkā pavasari pieņemtais domes lēmums par pieminekļa oriģināla dāvināšanu. Tā kā Pēterim I ir apmēram 85% oriģināldetaļu, tas būtu uzskatāms par mākslas priekšmetu un tik vienkārti no valsts tas pazust nedrīkst.

Atjaunoto Pētera I pieminekli savā īpašumā vēlas iegūt Daugavpils rajona Višķu pagasts, un ar piedāvājumu stāju uzstādīt pagastā pašvaldības vadītājs vērsies Rīgas domē. Pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Kudiņš ir pārliecināts, ka atjaunotajam piemineklim būtu jāatrodas nevis Rīgā, bet Višķos, no kurienes nākusi Pētera I sieva ķeizariene Katrīna jeb Marta Skavronska. Pašvaldības rīcībā nav līdzekļu, lai pieminekli iegādātos, taču pagastvecis, kura pārziņā ir arī viesu māja, ir gatavs palauzīt galvu par naudas atrašanu, jo uzskata, ka Krievijas cara pieminekli Višķos piesaistītu tūristu pulkus.

Putins aizstāv tautiešus Baltijā

Krievijas prezidents Vladimirs Putins, uzturoties Somijā, izmantojis starptautisko tribīni, lai norādītu uz Baltijas valstu krievvalodīgo iedzīvotāju problēmām. Krievija cinīsies, lai «Eiropā pieņemtie humanitārie principi» tiktu attiecināti arī uz Baltijas valstu krievvalodīgajiem iedzīvotājiem, paziņojis Putins, norādot, ka «tas attiecas gan uz valodu, gan arī uz pārstāvētību varas un pārvaldes orgānos», ziņo LETA.

«Jūrmala» uz Maskavu nekursēs

No 19. septembra mazā pasažieru skaita dēļ uz Maskavu vairs nekursēs vilciens «Jūrmala», kas līdz šim katru dienu 18.05 devās uz Maskavu. Turpmāk Maskavā varēs nokļūt ar vilcienu «Latvija», kas aties katru dienu pulksten 16.05 ar piekabīnātiem papildus vagoniem.

Ziņas sagatavoja T.Elste

ZIŅAS

LĪVĀNU NOVADA DOMĒ

Par nekustamā īpašuma nodokli

Novada domes deputāti vienbalsīgi piekrita piešķirt Līvānu pašvaldības uzņēmumam «Dzīvokļu un komunālā saimniecība» nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi 25% apmērā no nekustamā īpašuma nodokļa summas par 2001. gadu.

SIA «Vamari» bija lūgusi pašvaldībai līdzekļus ugunsgrēka seku likvidēšanai, arī IU «Ratta» bija lūgusi materiālu palīdzību sakarā ar notikušo ugunsnelaimi firmas veikalā. Pašvaldība atbrīvoja SIA «Vamari» un IU «Ratta» no nekustamā īpašuma nodokļa nomaksas par 2001. gadu.

Aptur dzīvokļu īres tiesību pārdošanu

Pēc domes tautsaimniecības komitejas priekšlikuma līdz 2001. gada 1. oktobrim apturēts domes lēmums par dzīvokļu īres tiesību pārdošanu par īrnieku īres un komunālo maksājumu parādu summas nomaksu. Līdz šim pastāvēja iespēja iegūt pašvaldības īpašumā esošo dzīvokļu īres tiesības šādā ceļā.

Dzimtsarakstu nodaļā samazina štatus

Sakarā ar dzimtsarakstu nodaļas pārziņu vietnieku mazos noslogotību dome pieņēmusi lēmumu samazināt dzimtsarakstu nodaļas pārziņu vietnieku vienības Turkos un Rožupē. Līdz ar to par 20 latiem tiks palielināta mēnešalga dzimtsarakstu nodaļas pārziņei, par 15 latiem — nodaļas inspektorei. Palielinājums tiks finansēts no Turku un Rožupes pagastam nodalītās budžeta daļas. Dzimtsarakstu

nodaļas pakalpojumi arī turpmāk ir jānodrošina gan Turku, gan Rožupes pagasta administratīvajos centros, nolēma dome.

Pagastos — bāriņtiesas tiesas locekļi

Sakarā ar Līvānu bāriņtiesas izveidošanu katrā pagastā ir noteikta jauna štata vienība — bāriņtiesas tiesas loceklis ar darba algu Ls 75 mēnesī par notariālo darbību veikšanu pagasta teritorijā un darbu bāriņtiesā.

Pirmpirkuma tiesību izmantošana

Dome nolēma neizmantot pirmpirkuma tiesības uz nekustamo īpašumu Līvānos, Lāčplēša ielā 16a, Vidzemes ielā 30, Preiļu ielā 26 un Turku pagastā «Zepu kalns».

Palielina mācību maksu mūzikas skolā

No 2001. gada 1. septembra Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas skolas audzēkņiem mācību maksas mēnesī iepriekšējo 2 latu vietā saskaņā ar domes lēmumu būs 3 lati.

Ļauj būvēt un rekonstruēt

Dome atļāva SIA «Vamari - L» tirdzniecības centru būvniecību Līvānos, Rīgas ielā 98 un Rīgas ielā 48.

Atļauts SIA «EM Auto» nojaukt avārijas stāvoklī esošās ēkas Rīgas ielā 180.

SIA «Līvānu ķieģelis» saņēmusi pašvaldības atļauju būvprojekta izstrādei diķu ierīkošanai un meliorācijas sistēmas rekonstrukcijai Līvānu novada Rožupes pagastā, sabiedrībā «Pētermuiža».

«Parasti pēdējais iespaids izrādās visspēcīgākais: prātā paliek nevis labākie un biežākie pakalpojumi, bet tie, kas notikuši neseni.»

Mišels de Montēns

Dzīvoklim Rīgas ielā 65-3 noņemts dzīvojamās un piešķirts sabiedriskās telpas statuss. Elitai Brencānei atļauta kosmētiskā kabineta būvprojekta izstrāde Rīgas ielā 65-3.

Veikalu nodos atkārtotai privatizācijai

Pašvaldības deputāti piekrita pārtraukt nedzīvojamo telpu — veikala Rīgas ielā 59 privatizācijas procesu, jo maksātnespējīgā a/s «Līvānu stikls», kurai šajās telpās atrodas veikals, nepilda savas likumīgās saistības. Nomaksāto privatizācijas sertifikātu skaits tiks pārskaitīts maksātnespējīgās a/s «Līvānu stikls» sertifikātu kontā. Nomas attiecības ar šo uzņēmumu tiks saglabātas līdz nomas līguma beigām ar noteikumu, ka līdz 2001. gada 1. novembrim a/s «Līvānu stikls» nomaksā telpu nomas parāda summu. Uzņēmums ir parādā pašvaldībai Ls 450, lai arī maksa par telpu nomu bija neliela — 0,30 Ls/m².

Apstiprina nolikumus

Dome apstiprināja trīs nolikumus — Līvānu novada bāriņtiesas, fiziskās kultūras un sporta komisijas, kā arī dzimtsarakstu nodaļas nolikumu. Jaunā redakcijā apstiprināts Līvānu novada vakara (maiņu) vidusskolas nolikums.

Kurīnāmā iegādei ņem kredītu

Tiks ņemts kredīts pašvaldības iestāžu apkurei Ls 60 000 apmērā Valsts kasē no 2001. gada 10. novembra ar Valsts kases noteikto procentu likmi, veicot apmaksu Ls 30 000 latu apmērā līdz 2002. gada 30. jūnijam un Ls 30 000 ap-

mērā līdz 2002. gada 10. novembrim, paredzot apmaksu no domes budžeta līdzekļiem un garantējot kredīta atmaksu ar domes finansu līdzekļiem.

Siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijai

Uz 10 gadiem nolemts ņemt ilgtermiņa kredītu Ls 70 000 apmērā ar kredītprocentu likmi, kas nav augstāka par Valsts kasē noteikto. Tas ļaus veikt siltumtīklu rekonstrukciju un individuālo siltummezglu izbūvi Valsts investīciju programmas ietvaros. Tā būtu siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas trešā kārtā. Kredīta un kredītprocentu atmaksas summa tiks iekļauta siltumapgādes tarifā, garantējot kredīta atmaksu ar domes budžeta līdzekļiem.

Vērtēs veikalus un kafejnīcas

Tāpat kā pērn arī šogad Līvānu novada dome nolēmusi piedalīties konkursa «Latvijas labākais veikalniņš un krodzīniņš 2001» 1. kārtas rīkošanā. Dalības maksa šajā konkursā noteikta 10 latu apmērā, tā tiks izmantota konkursa uzvarētāju apbalvošanai. Pagājušajā gadā šajā konkursā uzvarēja kafejnīca «Gamma» Līvānos.

Kiosku pielāgos sportistu vajadzībām

Dota atļauja pārvietot kiosku, kas atrodas Līvānos, Rīgas ielā 96 un ir domes īpašums, uz pilsētas stadionu, nododot to sporta un masu pasākumu organizatores Mārites Vilcānes atbildībā. Kiosks tiks izmantots kā ģērbtuve un sporta inventāra noliktava.

Sagatavoja G.Kraukle

Nav vienprātības kopēja regulatora izveidošanā

Vairāku Latgales pilsētu un rajonu pašvaldības 28. augustā Rēzeknē parakstīja nodomu protokolu par kopēja sabiedrisko pakalpojumu regulatora izveidošanu, informēja Līvānu novada domes priekšsēdētājs, Preiļu rajona padomes priekšsēdētāja vietnieks Visvaldis Gercāns.

Sabiedrisko pakalpojumu regulatora izveidošana ir aktuāla tām pašvaldībām, kur

pakalpojumus iedzīvotājiem sniedz nevis dienesti, bet pašvaldības uzņēmumi.

Kopš 1. jūlija pašvaldības bez regulatora nevar apstiprināt atkritumu izvešanas tarifus, ūdens un kanalizācijas tarifus, kā arī apkures un pasažieru pārvadājumu tarifus. Kā paskaidroja V.Gercāns, Preiļu rajonā sabiedrisko pakalpojumu regulatora izveidošana ir aktuāla tikai četrām pašvaldībām — Preiļu un Līvānu novadiem, kā arī Galēnu un Riebiņu pagastam.

Nodomu protokolu Rēzeknē parakstīja Ludzas pilsētas un rajona, Rēzeknes pilsētas un rajona, Balvu pilsētas, Krāslavas pilsētas un rajona un Preiļu rajona pašvaldības, kas gatavas veidot savu kopēju regulatoru. Daugavpīlieši tajā nevēlas piedalīties, jo grib strādāt atsevišķi un aicina arī citus pievienoties. Pilnīgi iespējams, ka Latgalē var būt divi sabiedrisko pakalpojumu regulatori, prognozēja V.Gercāns. Atbilstoši tāmei regulatora izveidošanai un darbībai

gadā nepieciešami aptuveni 17 000 latu.

Pašvaldības pagaidām vēl nesteidzas ar izvēli, jo septembra sākumā paredzēts Saecimā izskatīt priekšlikumu par regulatora spēkā stāšanās termiņa pārceļšanu uz nākamā gada 1. septembri. Kā informēja BNS, vēl nav arī sabiedrisko pakalpojumu regulatora nolikuma, kas jāsigatavo un jāiesniedz pašvaldību kopsapulces apspriešanai un apstiprināšanai.

L.Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Faks 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

TREŠDIENAS INTERVIJA

Devu solījumu: «Ja māte izveseļosies, es būšu ārste»

— Kur aizsākās jūsu dzīves ceļš?

— Tas sākās 1914. gada 23. jūnija vakarā Gulbenes pusē, bet drīz mēs pārcēlāmies uz dzīvi Rīgā. Mamma apprecējās otrreiz, taču kopā ar vīru ilgi nenodzīvoja, izšķīrās. Viņš bija ļoti skops, pieprasīja mammai atskaiti par katru santīmu, un tas no mammas bija pārāk daudz prasīts. Viņas tēvs, mans vectētiņš, bija poļu muižnieka mazdēls, — jau no senčien mammas raksturā bija spītība un krietna pašlepnuma deva.

Mamma bija skaista sieviete, viņa iemilējās kāds Rīgā dzīvojošs lietuvietis. Teica, ka darīs sev galu, ja mamma neies pie viņa par sievu. Lai gan mammai viņš ne sevišķi patika, tomēr viņi apprecējās, jo atbildību par cita dzīvību uzņemas sirdsapziņas viņa neņēma. Pret mani audzētāvs bija tik labs, ka es viņu iemilēju pat vairāk kā mammu. Mamma bija ārkārtīgi stingra pret mani, pārspīlēti stingra...

— Rīgā Jūs nodzīvojāt tikai līdz 5 gadu vecumam?

— Jā. Patēvs bija komunisti. Kad Latviju ieņēma vācieši, viņš izlēma bēgt uz Krieviju. Nokļuva Maskavā, bet audzētāvu tūlīt arestēja. Izrādās, viņš bija līdzīgs kādam izbēgušam un tolaik tvaistītam noziedzniekam. Palikām atgriešā pilsētā bez naudas un dzīvesvietas. Mammai izdevās atrast darbu, bet alga bija tik niecīga, ka par to iznāca četri klaipiņi maizes. Katrāviņi dzīvoju badā un rupjo maizi ēdīti ēdu kā lielāko gardumu. Audzētāvu izlaida no cietuma, dzīves apstākļi uzlabojās.

Maskavā sāku iet skolā, bet vēlāk dzīvesvietas ietīši mainījām, līdz nokļuvām Ļeņingradā. Tur es pabeidzu vidusskolu un Ļeņingradas medicīnas institūtu. Mācījos ļoti labi, biju teicamniece.

— Kāpēc izlēmāt kļūt par ārsti?

— Šķiet, man bija kādi seši vai septiņi gadi, kad mamma ļoti smagi saslima. Izsauca ārstu, bet es devu Dievam solījumu — ja mamma atveseļosies, lai ko tas man prasīs, es mācīšos par ārsti. Sākumā bija doma kļūt par terapeiti, bet šajā novirzienā studēt gribētājus vairs neuzņēma. Palika ķirurgi, kaut mani tas ne visai interesēja. Tomēr tieši ķirurgija izrādījās mans aicinājums. Tagad saprotu, ka interese radās jau bērnībā. Atceros — tiklīdz mamma atgriezās no tirgus ar zivīm, es biju klāt ar nazīti, lai uzšķērstu un paskatītos, kas zivtiņai ir vēderā.

Pēc augstskolas strādāju Vologdas apgabalā, arī mamma dzīvoja pie manis. Lai gan viņa bija luterticīga, tomēr, Krievijā dzīvojot, pārgāja septiņas dienas adventistos. Luterāņu mācītāju arestēja un

dievkalpojumi nenotika, bet adventisti lasīja tik skaistas svētrunas, tās deva spēku dzīvot. To dēļ mamma katru sestdienu (septiņās dienas adventisti svētī sestdienu nevis svētdienu) devās uz Vologdu, lai piedalītos dievkalpojumā. Taču mūsu komunālā dzīvokļa kaimiņiene, komjauniete, par mammas ik sestdienas braucieniem paziņoja varas iestādēm, un mammu arestēja. Mammai par šo «noziegumu» piesprieda desmit gadus izsūtījumā, un viņa nokļuva Urālos, vēlāk Komi apgabalā. Pēc šiem notikumiem audzētāvs atļāvās pakritizēt Staļinu, un arī viņu apcietināja. Mamma atgriezās, kad es jau strādāju Rīgā.

— Pēc vairāk kā 20 gadiem atkal bijāt dzimtenē?

— Atgriezās 1945. gadā, kad te jau bija krievi. Labi pārvaldīju latviešu un krievu valodu, mazi liet pratu arī vācu un franču. Mani tūlīt norīkoja darbā Stradiņa slimnīcas uzņemšanas nodaļā. Bet man gribējās operēt. Gāju pie profesora Stradiņa runāt, teicu, ka esmu ķirurgs ar pieredzi, ka vēlos strādāt specialitātē. Viņš atbildēja, ka visas ārstu vietas gan ir aizņemtas, tomēr nodaļā vieta man būs, tikai tad jāstājas aspirantūrā. Uzzināju, kad un kur būs uzņemšana, pēc diviem mēnešiem izturēju pārbaudījumus un mani pieņēma.

— Jūs specializējāties tieši onkoloģijā?

— Profesors Stradiņš man ieteica: «Pirms rakstīt disertāciju par krūts vēža ārstēšanu, aizbrauciet un pastrādājiet Ļeņingradas onkoloģijas institūtā. Kad atgriezīsieties, varēsiet rakstīt zinātnisko darbu». Ļeņingradā izgāju pamatīgu skolu, pastāvīgi asistēju gan krūts, gan dzemdes, gan kuņģa, gan zarnu vēža operācijās. Vienīgi plaušu operācijas es neuzņēmos veikt. Taču visas pārējās, sevišķi jau saistībā ar vēdera dobuma orgānu slimībām, es veicu labprāt. Jāteic, ka man bija panākumi. Kopumā par ārsti nostrādāju 30 gadus, bija neskaitāmas pateicības no pacientiem, arī apbalvojumi «no augšas». Pacienti atlaba, tikai retos gadījumos bija sarežģījumi, kad nācās operēt ļoti ielaistas slimības. Maldīgs ir uzskats, ka vēzi nevar ārstēt. Ja cilvēks laikus iet pie ārsta, slimību var izārstēt. Pati operēju ādas vēzi savai mammai. Viņa nomira daudz vēlāk no insulta un pēkšņi.

— Pēc atgriešanās Latvijā jums bija visas iespējas veidot spožu karjeru...

— Aspirantūrā man veicās labi, mācības nesagādāja problēmas. Biju jau uzrakstījusi doktora disertāciju un gatavojos to aizstāvēt. Taču tajā laikā es jau biju pieņēmusi Kristus mācību, izlasījusi

ELVĪRAI VOITELOVIČAI rit 88 mūža gads. Spilgts un savdabīgs, Dieva klātesamības apgarots dzīves gājums. Talantīga ķirurgs onkoloģe, kuras rokās, šī vārda vistiešākajā nozīmē, bijušas daudzu cilvēku dzīvības. Pirmās Latvijas brīvvalsts laikā studējusi Ļeņingradas medicīnas institūtā, Rīgā rakstījusi doktora disertāciju, strādājusi kopā ar profesoru, akademiķi Paulu Stradiņu. Pēc aiziešanas pensijā un māmuļas nāves pametusi Rīgu, nu jau pusotru gadu dzīvo Līvānos.

● Elvira Voiteloviča — ilggadēja ķirurgs onkoloģe glābusi tūkstošiem pacientu dzīvību, strādādama kopā ar tādām slavenībām kā profesors Pauls Stradiņš. Foto: G.Kraukle

Bibeli un atradusi daudzas pārsteidzošas sakarības. Akademiķis Turajevs, kuru cienīju un kura darbus lasīju, bija spējis pierādīt, ka Bībeles pravietojumi tiešām piepildās arī dzīvē. Mani pārsteidza, ka Dieva esamību atzina zinātnieks, pie tam, viņš pats nemaz nebija ticīgs cilvēks.

Sestdienās sāku apmeklēt adventistu draudzi, tomēr nevienam par to nestāstīju. Taču aspirantūrā kopā ar mani studēja vēl kāda sieviete, kurai neveicās tik labi kā man. Jutu, ka tieku apskausta. Aizdomīga likās arī viņas interese par manām sestdienas gaitām — šīs dienas man bija brīvas, es dežurēju svētdienās. Atbildēju, ka sestdienās nestrādāju reliģiskas pārliecības dēļ. Protams, ka tiku izsaukta pie augstskolas rektora, kur mani jau gaidīja šīs sievietes rakstīts ziņojums.

— Pēc to laiku mēriem bijāt kļuvusi neuzticama persona?

— Rektora atbilde bija īsa: «Vai nu atsakieties ticēt, vai mēs jūs izslēgsim no aspirantūras. Dodu jums trīs dienas laiku priekš apdomāšanās». Man bija skaidrs, ka no Dieva es vairs neatteikšos. Vienreiz jau biju to izdarījusi, un par to samaksāju smagi, ilgi «kliboja» veselība. Mani izlēdza no aspirantūras un «par nepaklausību» pārcēla darbā uz Tukuma gal-

veno slimnīcu. Strādāju kā ierindas ķirurgs un aizvietoju arī ķirurgiskās nodaļas vadītāju.

Tur pavadīju daudzus gadus, līdz jūtami sāka pasliktināties redze, tādēļ par ķirurgi pēdējos darba gadus vairs nevarēju strādāt. Mana pēdējā darba vieta bija Ogres rajona Madlienas slimnīca, tur strādāju par terapeiti. Pirmajā stāvā bija stacionārs, bet otrajā stāvā ambulatorās pieņemšanas telpas un mans dzīvoklis.

— Vai, pati būdama ārste, lielu nozīmi pievērsāt savas veselības saglabāšanai?

— Madlienas laikā man krasi pasliktinājās veselība. Es vispār bez piena produktiem nevaru iztikt, bet tajā periodā galvenokārt nācās ēst gaļu, jo turienes veikalā pienu nopirkt nevarēja. Šausmīgi sāka sāpēt locītavas. Lejā pa kāpnēm vēl varēju nokāpt, bet augšā tikt — tikai ar milzu grūtībām. Uzkāpšana pa kāpnēm locītavu sāpju dēļ man prasīja 15 minūtes. Nevarēju pati apgriezties, mamma, kura jau bija atgriezusies no izsūtījuma un dzīvoja pie manis, ģērba mani kā mazu bērnu. Grūtības sagādāja pat rakstīšana. Tagad, savos 87 gados, piektajā stāvā uzkāpu piecās minūtēs.

— Tātad, to panācāt ar veselīgu uzturu?

— Manam organismam gaļas

noteikti bija par daudz. Pilnībā atmetu tās lietošanu, jau daudzus gadus esmu veģetāriete. Ēdu saknes, pienu un graudaugu produktus, olas, bet gaļu ne. Viens no Dieva baušļiem taču skan «Tev nebūs nokaut», un nav jau teikts, ka nedrīkst nokaut tikai cilvēku...

Vienā reizē ēdu vai nu pienu, vai arī sakņu zupu. Sāli lietoju maz, ja pieberu vairāk, izteikti paugstinās asinsspiediens. Saldumus es ēdu, bet ievēroju mērenību. Savu veselību uzmanu, lasu medicīnas žurnālus, krāju tautas padomus. Vienā ēdienreizē kopā neēdu saknes un augļus. Savukārt treknī ēdieni, sevišķi gados vecu cilvēku ēdienkartē, veicina sklerozes attīstību un atmiņas zudumu.

Viena no lielākajām cilvēces nelaimēm ir smēķēšana, kas izraisa virkni dažādu saslimšanu, tajā skaitā arī ļaundabīgās slimības. Plaušu, kuņģa, barības vada, zarnu vēzis, kā liecina mana prakse, vairumā gadījumu attīstījies smēķētājiem. Alkohola pārmērīga lietošana vairāk atstāj ietekmi uz cilvēka prāta spējām.

— Cik daudz cilvēks pats spēj savas veselības labā darīt?

— Domāju, ka darīt var daudz. Arī man pēdējos gados jūtami pasliktinājās redze. Vairs spēju labi ja pāris rindiņas izlasīt. Viens ārsts man sacīja, ka tā esot sklerozes vaina, taču es viņam nepiekritu, jo atmiņa man bija laba. Cits mediķis izteica varbūtību, ka tas ir audzējs galvā, tomēr pārbaudes liecināja, ka tā nav. Beigu beigās man ieteica kādu labu acu ārsti, kura nevilcinoties pateica, ka vainīgs A un B2 vitamīna trūkums. Kopš to lietoju, varu lasīt bez brillēm pat divas stundas no vietas.

Tomēr arī ārsts nav visspēcīgš, ļoti daudz atkarīgs no paša cilvēka — ne tikai no tā, ko ēd, bet arī no iekšējās pasaules, no domām, no ticības. Uzskatu, ka manā dzīvē Dieva žēlastība bija tā, ka mirstība manu pacientu vidū bija ļoti reta parādība. Nemāku to izskaidrot, bet man operācijās veicās.

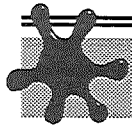
— Kā jūs nokļūvat Līvānos?

— Kad nomira mamma, man Rīgā trīsistabu dzīvoklis vairs nebija vajadzīgs. Brālēns, kurš dzīvo Jēkabpils rajonā, ieteica braukt dzīvot uz Līvāniem. Te esmu jau pusotru gadu, un garlaicīgi man nav. Jau skolas laikā sāku rakstīt dzejoļus, ko vēlāk gan pārtraucu darīt. Ne studiju gados, ne arī strādājot par ārsti nebija laika nodoties poēzijai. Aizejot pensijā, atsāku rakstīt. Tagad ir vairāk kā simts dzejoļu latviešu valodā, nedaudz arī krieviski. Joprojām ceru, ka izdosies publicēt savu dzejoļu krājumu. Ar šo cerību dzīvoju.

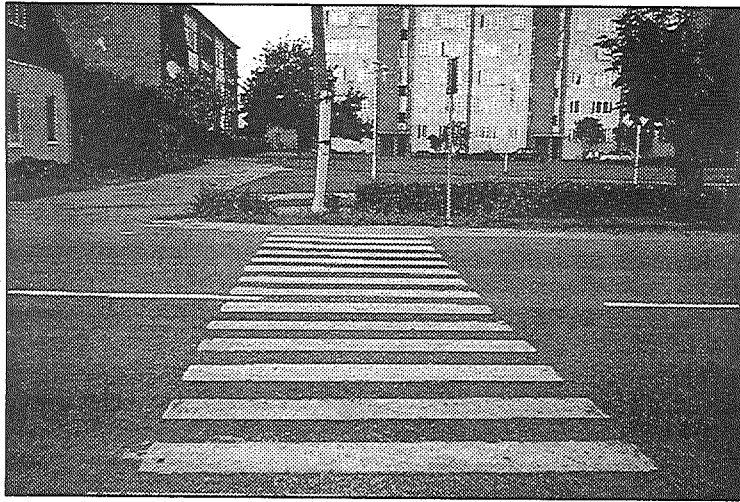
G.Kraukle

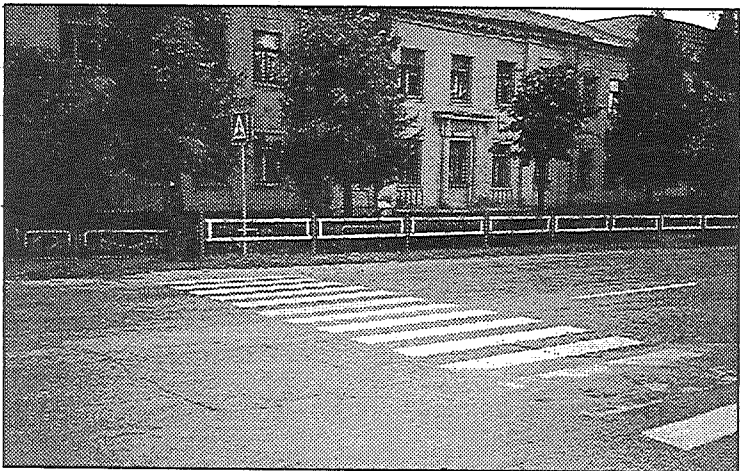
INFORMĀCIJA

TRAIPS

Vai gājēju pārejas
domātas gājējiem?

● Gājēju pāreju iepretī Livānu kultūras centram nebūtu ieteicams šķērsot diennakts tumšākajās stundās, jo tad pastāv risks uzskriet virsū dzelzsbetona stabam vai arī ievēlētās pārejas galā augošajos — pareizāk izmīdītajos krūmiņos.

● Augstlēkšanas cienītāji var mēģināt šķērsot pāreju pie Livānu 2. vidusskolas. Ja izdosies pārlekt metāla barjerai, varēsiet turpināt ceļu. Foto: G.Kraukle

Sākoties skolai, daudz debatē par skolēnu drošību uz ceļiem. Pilsētā labs palīgs šajā jautājumā ir gājēju pārejas, taču pārliecību, ka tās domātas gājējiem, sašķobīja nelogiskais pāreju izvietojums Livānos līdzās abām šīs pilsētas skolām.

Nesaprotamu apsvērumu dēļ gājēju pāreja pie Livānu ģimnāzijas, kurā mācās vairāk kā 1000 skolēnu, vispār nav ierīkota. Baltās līnijas uz brauktuves uzkrāsotas iepretī kultūras namam, kur gājēju kustība ir ievērojami mazāka nekā pie ģimnāzijas. Lai ievērotu ceļu satiksmes noteikumus un šķērsotu Rīgas ielu atļautajās vietās jeb gājēju pārejās, skolēniem jānododas pilsētas centram pretējā virzienā. Pavērojot gājēju kustību, nākas secināt, ka neviens skolēns šādus manevrus neveic, bet gan taisnā ceļā šķērso Rīgas ielu pirms vai arī pēc Dubnas tilta. Tas savukārt rada pastiprinātus draudus viņu dzīvībai, jo Rīgas iela Livānos transporta kustības ziņā ir ļoti noslogota un bērni, kā zināms, bieži ir neuzmanīgi.

Arī ierīkojot esošās gājēju pārejas tām paredzētās vietās, nez vai ir padomāts par cilvēkiem, kas pa tām ies, jo baltais krāsojums gājēju izved nevis uz trotuāra, bet gan taisni ielas apstādījumos. Lai kam jau treniņu nolūkos Livānos gājēji pakļauti arī zināmāi šķēršļu pārvarēšanai, piemēram, metāla barjeras veidā. Tā atrodas gājēju pārejas galā pie Livānu 2. vidusskolas, iznāk, ka gājējam jākāpj tai pāri vai jāmet likums. Savukārt jau pieminēto pāreju pie Livānu kultūras centra nebūtu vēlams šķērsot diennakts tumšākajās stundās, pretējā gadījumā var nākties sadurties ar dzelzsbetona stabu vai arī ievēlētās pārejas galā augošajos krūmiņos.

Tad nu jājautā — kam domātas gājēju pārejas, un vai to ierīkošana, kas saistīta ar prāviem izdevumiem, nebūtu jāpārdomā rūpīgāk, pirms krāsošanas painteresējoties, kur gājēju plūsma ir vislielākā un vai disciplinētais gājējs, izmantojot pāreju, nekļūš par pilsētas apstādījumu vai savas veselības apzinātu bojātāju.

G.Kraukle

Jaunā paaudze prātīgāka
par veco

Jaunā mācību gada priekšvakarā notika Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) skolas padomes un pedagoģiskās padomes kopīga sēde, kurā tika izskatīti jautājumi par darba rezultātiem aizvadītajā mācību gadā un par turpmāk veicamo.

Papildina pedagogu
skaitu

Jaunajā mācību gadā Preiļu Valsts ģimnāzijā darbu uzsāk divi jauni skolotāji. Liene Fedotova skolā strādās kā psiholoģe, bet Staņislavs Pūdžs mācīs fiziku. Staņislavs Pūdžs darbu ģimnāzijā apvienos ar skolotāja pienākumiem Riebiņu vidusskolā.

Ģimnāzija veic savas
funkcijas

Valsts ģimnāzijas statuss vidējai mācību iestādei uzliek par pienākumu ne tikai sniegt augstas kvalitātes izglītību saviem skolēniem, bet arī veikt metodiskā centra funkcijas pedagogu izglītošanā savā reģionā. Skolas direktors Jānis Eglītis, analizējot aizvadīto gadu rezultātus, uzsvera vairākus būtiskus jau padarītus darbus. Ģimnāzijā izveidots reģionālais metodiskais centrs, kurā ietilpst reģionālais datorcentrs, debašu, pedagoģiskās informācijas centrs, projektu un zinātnisko darbu centrs, priekšmetu metodiskās informācijas bibliotēka.

Turpinās mācīšanās vides veidošana, kura nodrošina sekmes visiem skolēniem. Tas tiek panākts, dažādojot sadarbības formas, organizējot mācību un audzināšanas procesu, lai veicinātu skolēnu iedrošināšanu, uzņēmību un pozitīvu mācību motivāciju. Audzināšanas procesā tiek ieviestas personālās efektivitātes programmas.

Mērķtiecīgs darbs tiek veikts, veidojot skolēnu un skolotāju komandas dažādu izglītības projektu īstenošanai. Skolas audzēkņi piedalās sadarbības projektos ar Kvinherada vidusskolu Norvēģijā, Laukaa skolu Somijā, Rīgas 40. vidusskolā.

Izšķirošie 75 procenti

Izglītības un zinātnes ministrijas jaunākajos normatīvajos dokumentos paredzēti kritēriji, kuru neizpildīšana ģimnāzijām draud ar valsts ģimnāzijas statusa nepiešķiršanu. Ar vairākiem no tiem PVĢ viss ir kārtībā. Ģimnāzija ir atdalīta no pamatskolas un atrodas citā ēkā, tajā mācās skolēni no visa reģiona, tā kļuvusi par metodiskās izglītības centru apkārtējām skolām. Viens no kritērijiem attiecas uz sekmību ģimnāzijas gala centralizētajos eksāmenos. Laba un te-

icama vērtējuma īpatsvars nedrīkst būt zemāks par 75 procentiem.

Skolas un pedagoģiskās padomes sēdē ģimnāzijas direktora vietniece mācību darbā Anna Svīle sniedza informāciju par šī gada absolventu saņemtajām atzīmēm centralizētajos eksāmenos.

Sopavas PVĢ beidza 102 skolēni, eksāmenus kārtoja 96. Centralizēti kārtojami bija septiņi eksāmeni, tajos piedalījās 187 audzēkņi. A, B un C līmeņa (ballu skalā tas atbilst 10 — 7) zināšanas uzrādīja 71,7 procenti absolventu. Kaut arī tas ir ievērojami vairāk nekā pagājušajā pavasarī (pēc šīs rādītājs bija 64 procenti), tomēr 75 procenti nav sasniegti.

Salīdzinot ar kopējiem zināšanu vērtējuma rādītājiem valstī, ģimnāzijas rezultāti ir labi vien augstāki par vidējiem rādītājiem. Piemēram, neviena absolventa zināšanas centralizētajos eksāmenos nav novērtētas ar F līmeni, kas atbilst 1 — 2 ballēm. E līmeņa (3 balles) zināšanas uzrādījuši 4,4 (angļu valodā) un 7,9 (matemātikā) procenti no eksāmenu kārtotājiem.

Kā rīkoties, lai ģimnāzija tomēr sasniegtu minēto 75 procentu augstas sekmības robežu un līdz ar to nezaudētu valsts ģimnāzijas statusu, kas nozīmē arī valsts finansējumu? Skolas direktors Jānis Eglītis uzskata, ka iespējams, būs jāķeras pie radikāliem pasākumiem. Līdz šim nesekmīgi skolēni, kuriem bija izdevies noturēties skolā divus gadus, no 3. kursa atskaitīti netika, bet turpmāk pieļaujams arī tāds variants. Tas var likt slinkākajiem nopietni pārdomāt savu attieksmi pret mācībām, jo rezultāts, ka pēc trīs gadu ilgas skolā iešanas nevar iegūt dokumentu par vidējo izglītību, domājams, ir nopietni apsverams arguments.

Populārākās —
Daugavpils
Pedagoģiskā un
Latvijas Universitāte

No šī gada PVĢ absolventiem augstskolās iestājušies 89,2 procenti jauniešu. Skolā jau notikuši pieci izlaidumi. No pirmā izlaiduma absolventiem studē 79,4 procenti, no nākošajiem attiecīgi 78,5, 84,7 un 91,7 procenti. Tomēr no šī gada absolventu skaita ļoti daudziem jauniešiem nav palaimējies iekļūt budžeta grupās. Viņiem par mācībām būs jāmaksā. Tas gan neliecina par preiļiešu zemākas kvalitātes zināšanām, bet gan par šī gada īpaši lielo konkurenci, kas turpmākajos gados aizvien pieaugs. Pašlaik studentu vecumu sasniegusi astoņdesmito gadu demogrāfiskā «buma» paaudze.

PVĢ beidzēji visvairāk iecienījuši Daugavpils Pedagoģisko uni-

versitāti, kurā šogad iestājies 21 absolvents, un Latvijas Universitāti — arī 21. Rīgas Tehniskajā universitātē studijas uzsāk 11, «Turībā» — 9 jaunieši. Kopumā bijušie ģimnāzisti izvēlējušies Latvijas visas augstskolas.

Ir apmierināti ar
skolas izvēli

Jānis Eglītis informēja par aptaujām, ar kuru palīdzību noskaidro ģimnāzistu domas par skolas dzīvi. Vecākiem un pedagogiem viņš kā piemēru uzrādīja iegūtās atbildes uz četriem aptaujas jautājumiem. 134 skolēni devuši atstiprināšanu atbildi uz apgalvojumu: «Kad satieku draugus, jūtos lepnis, ka mācos šajā skolā». Ne vienmēr — tā atzinuši 29 ģimnāzisti. Kategorisku nē teikuši astoņi, bet vēl 18 skolēni atbildējuši, ka ne: na. Aptaujāti pirmo un otro kursu studenti.

Pedagogu darbu raksturo atbildes uz apgalvojumu «Skolotāji saprotamā, labā valodā izskaidro mācību vielu». 41 ģimnāzists devis piekrišanu atbildi — vienmēr, 143 uzskata, ka — gandrīz vienmēr, bet četriem licies, ka gandrīz nekad.

Skolotāju objektivitāte apmierina 52 skolēnus, nepilnīgi apmierina 113, neapmierina 17 ģimnāzistus, bet vēl seši atbildējuši, ka nezina.

Tomēr 145 ģimnāzisti uz jautājumu, vai apmierina skolas izvēle, atbildējuši — jā, 39, ka daļēji, bet četrus tā neapmierina.

Direktors iepazīstināja arī ar aptaujas atbildēm par atkarības vielu lietošanu. Man nav nekādas citas informācijas, vecāku pārstāvjiem un pedagogiem teica Jānis Eglītis, kā vien tā, ko anonīmajās anketās par sevi snieguši skolēni. Vadoties no tām, var spriest, ka narkotikas kādreiz apzināti izmēģinājuši divi skolēni, vēl divi citi tās lietojuši neapzināti un tikai no vienas anketas izrietēja, ka audzēknis lietojis narkotikas. Iespējams, ka šis skolēns ģimnāzijā vairs nemācās, uzskata direktors.

Par smēķēšanu no divu kursu audzēkņiem anketās atzinušies desmit skolēni, bet attiecībā uz alkohola lietošanu Jānis Eglītis ar humoru atzina, ka tagadējā vidusskolēnu paaudze, salīdzinot ar pašā vidusskolas gadiem, esot daudz prātīgāka.

Jauns gads ar jauniem
uzdevumiem

Ģimnāzijas vecāku un pedagoģiskās padomes kopīgajā sēdē skolas direktors Jānis Eglītis iepazīstināja ar šogad veicamajiem uzdevumiem. Pats galvenais ir turpināt paaugstināt izglītības kvalitāti.

L.Rancāne

SAIMNIEKOŠANA

Vairo un kopj tīršķirnes trušu popularitāti

Viens no lielākajiem trušu audzētājiem mūsu rajonā ir vēl pavisam jauns puisis, Līvānu novada Jaunsilavas pamatskolas absolvents Nauris Upītis, kurš dzīvo Turku pagastā.

Trušu grāmatvedība

Jautāts par jaunajai paaudzei neraksturīgo hobiju, Nauris atbild, ka trušiem pievērsies pirms astoņiem gadiem. Tikko sācis mācīties skolā, apguvis rakstītprasmi. Par to liecina vēl neveiklu bērnu roku rakstītie teikumi īpašā kladē, kur aprakstīta visas trušu saimes «vēsture». Šajos dokumentos redzams, kad katrs trusis iegādāts, kāds bijis tā vārds, kā dzīvnieciņš audzis, kad vakcinēts, pārdots vai arī nokauts. Šobrīd šajā saimniecībā tīršķirnes trušus audzē vaislas materiālam.

Pirmās divas Lielās šinšillas šķirnes trušu mātiņas Nauris atvedis no tēva brāļa Viestura Upīša, kurš savulaik trušus audzēja savā saimniecībā Rožkalnu pagastā. Pirmo trušu tēviņu nopirkuši turpat Līvānu tirgū. Tagad trušu ganāmpulks kopā ar mazuļiem sniedzas jau pāri simtam, 20 ir trušu mātiņas. Upīši izvēlējušies tās šķirnes, kas labāk piemērojas mūsu apstākļiem, ir izturīgākas pret slimībām.

Pašu gatavotajos būros redzams Jaunzēlandes sarkanais trusis, pelēkais un iespaidīgais Lielās šinšillas šķirnes trusis, dūmakainais Vīnes zilais trusis, amizantie Franču auntruši dažādās krāsās ar lielām un nokarenām ausīm. Kā pēdējais eksemplārs no savas šķirnes pārstāvjiem šajā sētā dzīvo Pelēkais milzis, turpat mitinās arī Rekss šķirnes garauši. Šobrīd Nauris darbojas Latvijas šķirnes dzīvnieku audzētāju savienībā, taču tā nav vienīgā truškopju biedrība valstī.

Nervozs un stressains dzīvnieciņš

Truškopības gaitu sākumā, protams, bija arī kļūdas un neveiksmes, atzīst Nauris. Toreiz ļoti iedrošināja truškopības lietpratējs Dzintars Rancāns no Preiļu pagasta. Tieši viņš pamudināja pievērsties šai nozarei dziļāk, kopīgi tika rīkota pirmā trušu izstāde. Nu tādas notiek katru gadu, un sadarbība ar Dzintaru turpinās.

Kopt trušus nav tas pats, kas audzēt cūkas vai vistas, saka Nauris. Nepabarota cūka liks par sevi manīt, savukārt trusis neizdos ne skaņas. Sēdēs savā būrītī kluss un bailīgs. Trusis vispār ir ļoti stressains dzīvnieciņš, arī bailīgs un tramīgs. Truši ir ielāgojuši barošanas laikus, kad saimnieks nāk un katram saliek ikdienišķo āboliņu, graudus vai saknes. Ja trušus traucē neierastā laikā, tie kļūst tramīgi. Tāpat arī baidās no svešiniekiem. Tā kā garauši ir naktsdzīvnieki, tad istā dzīve sākas tumsā. Nauris stāsta, ka naktīs truši būros uzvedas visai skaļi. Suņi jau ir pieraduši, ka tur naktī klab, grab un daudzās citkārt tik mīļģie un nevainīgie radījumi.

Runājot par stresu, bijis arī tāds gadījums: kā jau lauku mājās, viss notiek sētā. Tā trusenes būrim līdzās tikusi kauta cūka, garaušu mātes nervi to neizturējuši, un tikai pēc cūku bērēm saimnieki pamanījuši, ka trusiene satraukumā nokodusi visus trusēnus.

Jāuzmanās no indīgas un slapjas zāles

Barības ziņā truši nav izvēlīgi, vienīgi jāatceras, ka garausim nedrīkst dot rasainu, slapju zāli, jāraugās arī, lai plājumā nebūtu indīgu zālīšu — gundegu, neaizmirstuļu, vizbulīšu, pureņu, struteņu, pārkoņu, kreimeņu, asinszāļu, gaiļbiksišu un apiņu. Vislabāk

truši mēlojas ar āboliņu, viķauzu mistru, kā arī citiem dārzā atrodamiem labumiem — dillēm, pētersīļiem, selerijām, pelašķiem, melnajiem rutkiem, cukurbietēm, lopbarības bietēm, burkāniem, kāļiem. Ideāli, ja finanses ļauj nopirkt klāt arī kombinēto lopbarību, ko ražo speciāli trušu barošanai, kā arī vitamīnus. Barojošām mātēm der puscukurbietes, tās veicina piena rašanos. Upīši saviem garaušiem dod dažādas slotiņas, īpaši labas, jo bagātas vitamīniem, ir skuju koku slotiņas. Vērtīgas ir arī nātres. Truši ēd pat kastaņus un ozolziļes. Optimālajā variantā trušiem visu laiku jābūt pieejamai barībai un arī svaigam ūdenim.

Naurim sava trušu ganāmpulka pabarošanai ik dienas aiziet vismaz stunda, neskaitot pļaušanu, būru tīrīšanu un citus darbus. Tas, ka truškopība prasa tik daudz roku darba un ievērojamu laika patēriņu, arī ir lielākais šīs nozares mīnuss. Tomēr perspektīva tai ir, jo trušu gaļa ir ļoti veselīgs, diētisks produkts, tikai pagaidām — mazpazīstams. Kā liecina līdzšinējā pieredze, trušu gaļu Latvijas restorāniem piegādā ne tikai no Latvijas laukiem, bet joprojām arī no ārzemēm.

Gadā dod līdz 100 kg gaļas

Saimniecībā obligāts pasākums ir trušu vakcinēšana, te nekādi neiztikt bez zinošas un atsaucīgās pagasta veterināres Skaidrītes Veigures, kura ierodas, tiklīdz viņu aicina. Mazie trusēni jāvakcinē pusotra mēneša vecumā, mātiņas un tēviņi — katru gadu.

Trīs mēnešus vecs trusis pie mums Latgalē maksā ap trim latiem, taču Rīgas tuvumā atkarībā no šķirnes — pat līdz 15 latiem. Pie Upīšiem pēc šķirnes trušiem braukuši pat no Zemgales un Kurzemes. Cilvēki pret truškopību pagaidām izturas ar neizpratni, maldīgi domājot, ka gaļas dzīvnieks var būt tikai cūka. Nauris tā nedomā, jo viena trušu māte, kas ir pareizi barota un regulāri lecīnāta, dod ap 100 kg gaļas gadā. Ģimenei tas ir liels atbalsts.

Šobrīd Madonā darbojas arī vienīgā eirostandarta trušu ferma Baltijā, tur trušus iepērk par 72 santīmiem par dzīvsvāra kilogramu. Pēdējā informācija liecina, ka truša gaļas cena pieaug.

Praktiskas lietas

Kā rāda pēdējie semināri, interese par truškopību ir, taču tādu zemnieku, kas specializētos tieši trušu audzēšanā, nav daudz. Tādēļ lieti var noderēt speciālista padoms. Piemēram, trusi nedrīkst

zaļas lapas. Stāda lilijas, lai iegūtu labu sīpolu ražu.

11., 12. septembris. Stāda irisus un krokusus.

11., 12., 13. septembris. Stāda narcises. Augļi kokiem un ogulājiem izgriez nokaltušos vai aizlauztos zarus.

13., 14. septembris. Jānovāc āboli (sīpoliņi). Dalot cerus, pavairo flokšus.

15., 16. septembris. Novāktajās platībās neļauj vairoties nezālēm, uzrok augsni.

● Ar truškopību Nauris Upītis aizrāvējis pirms astoņiem gadiem. Tagad saimniecībā ir divdesmit tīršķirnes trušu mātes un kopā ar trusēniem garaušu skaits jau sniedzas pāri simtam. Roku darbs ir lielākā problēma, tādēļ nākotnē būtu jādomā par procesa mehanizāciju.

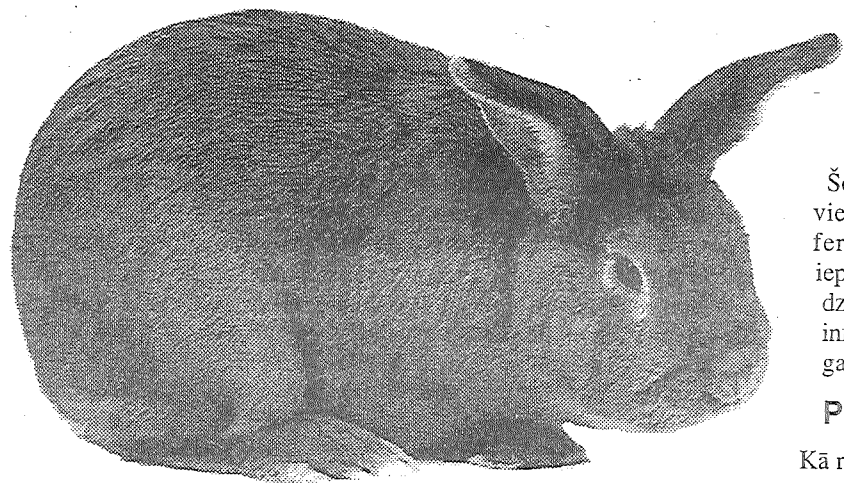
celt aiz ausīm, kā daudzi domā, jo, vertikāli ceļot, izstiepj asu muskulatūra, un trusim var aizsisties elpa. Pareizi ir jāpieglauž truša ausis pie muguras un jāceļ aiz skausta.

Kviešus vislabāk izbarot ar miežiem un auzām, kur kvieši veido ne vairāk kā 20%. Trušiem nedrīkst dot sasalušus un atkausētus sakņaugus. Lai dzīvnieki nesagrauztu un neaizsviestu barības traucīņus (tukšas plastmasas margāriņa kārbīņas), tos iemūrē. Dzirdināšanas traucīņus pieskrūvē pie grīdas. Ja būrus gatavojat savā saimniecībā, svarīgi ievērot dažādas nianšes, jo retā metāla režģi trusis var traumēt kājas. Svarīgs ir barotavas augstums, no nepareizi novietotas barotavas trusis slīkti ēdīs.

G.Kraukle

● Franču auntruši savu nosaukumu ieguvuši nokareno ausu un tipiskās auna galvas formas dēļ. Sasniedz 5-5,5 kg svaru. Foto: G.Kraukle

● Jaunzēlandes sarkanais trusis izceļas ar savu spilgti rudo krāsu, piemērots turēšanai būros ar sieta grīdām. Foto: J.Magdalena

Upmalas pagasts

■ **BŪVĒS TORNI MOBILO TELEFONU SAKARU UZLABOŠANAI.** Upmalas pagasta padomes deputāti sēdē izskatīja jautājumu par mobilo sakaru uzlabošanu. Pagasta iedzīvotāji bija vērsušies padomē ar lūgumu parūpēties, lai mobilos telefonus arī upmalieši varētu lietot bez raizēm. Padome pieņēma lēmumu sagatavot pieteikumu par LMT torņa celtniecību. Tā kā «Latvijas Mobilais telefons» šai idejai jau izteicis atbalstu, atliek tikai nolūkot atbilstošu zemes gabalu.

■ **CEĻU REMONTAM NAV LĪDZEKĻU.** Deputāti sakarā ar līdzekļu trūkumu bija spiesti noraidīt Vilcānu sādžas iedzīvotāju lūgumu veikt ceļa remontu posmā no Vanagiem līdz Vilcāniem. Līdzekļi netika piešķirti arī ceļa Svalbišķi — Mačāni — Sutri remontam. Ar šādu lūgumu padomē bija griezies zemnieks Jānis Purviņš. Par pagasta līdzekļiem divreiz gadā — pavasarī un rudenī — tiek veikta ceļu greiderēšana.

■ **PIEŠĶIRTI TRĪS BĒRU PABALSTI.** Padome nolēma piešķirt bērnu pabalstus triju aizgājēju tuviniekiem. Katra pabalsta apmērs ir 30 latu.

■ **SAŅĒMA PABALSTU SKOLAS PIEDERUMU IEGĀDEI.** Upmalas pagasta padomes deputāti nobalsoja par vienreizēja pabalsta 30 latu apmērā piešķiršanu Sparānu daudz bērnu ģimenei. Pabalsts paredzēts skolas piederumu iegādei. Šajā ģimenē aug septiņi bērni, pieci no viņiem mācās skolā. Deputātu lēmums ir tāds, ka par pabalsta piešķiršanu lūguma iesniedzējai būs jānostrādā zināms stundu skaits sabiedriski derīgos darbos. Vairākiem citiem pabalsta prasītājiem padomes deputāti nolēma atteikties.

■ **APMAKSĀ CEĻA IZDEVUMUS SAVAS SKOLAS SKOLĒNIEM.** Ar pagastam piederošu autobusu bez maksas uz skolu tiek vesti tie skolēni, no kuru dzīves vietas nekursē reisa autobusi. Skolēni rītos var aizbraukt uz Vārkavas vidusskolu no Brokovskiem, Kalviem un Mežarejām. Ceļa izdevumi tiek apmaksāti arī tiem skolēniem, kuri uz skolu dodas ar maršruta autobusiem. Tomēr kompensāciju par braukšanas biļetēm saņem vien tie pagasta bērni, kas mācās savas pašvaldības skolā vai arī Preiļu Valsts ģimnāzijā.

Bez tam ar pagasta padomes lēmumu divreiz gadā — ziemas un pavasara sesiju laikā — tiek apmaksāti ceļa izdevumi uz Rīgu un atpakaļ tiem pašvaldības jauniešiem, kas studē klātienē. Kompensāciju var saņemt, ja griežas pagasta padomē ar iesniegumu.

■ **ATBALSTA SIEVIEŠU KLUBU.** Upmalas pagasta padomes deputāti atbalstījuši sieviešu kluba «Varavīksne» lūgumu segt kluba reģistrēšanas izdevumus. Padome šim mērķim piešķirusi 25 latus. Sieviešu klubs «Varavīksne» tiks reģistrēts kā sabiedriska organizācija. Pašlaik «Varavīksnes» Upmalas grupā darbojas 12 dalībnieces un tikpat arī Vanagu grupā.

Rušonas pagasts

■ **JĀIEVĒRO TAUVAS JOSLAS PLATUMS.** Rušonas pagasta padomes deputāti sēdē izskatīja dārkopības sabiedrības «Ozoli» dalībnieku sūdzību par tauvas joslas platuma neievērošanu pie Eikša ezera. Padome nolēma izteikt brīdinājumu SIA «Uniteks» īpašniekam M. Mainulim par to, ka viņa īpašumā netiek ievērota likumā paredzētā tauvas josla 10 metru platumā gar ezera malu.

■ **ZEMI PIEŠĶIR LIETOŠANĀ.** Padomes sēdē izskatīti vairāku iedzīvotāju iesniegumi ar lūgumu piešķirt lietošanā zemi. Deputāti apmierināja šos lūgumus, piešķirot zemi ar izpirkšanas tiesībām 12,4 hektāru platībā. Savukārt kāds cits pagasta iedzīvotājs atteicās no zemes nomas 4,2 hektāru platībā.

■ **PIEŠĶIR PABALSTUS.** Piešķirti seši vienreizējie pabalsti. To kopīgā summa ir 200 latu. Bez tam Rušonas pamatskolai piešķirti 100, bet Gailiņu pamatskolai — 50 latu. Šie līdzekļi paredzēti skolas piederumu iegādei un izsniegšanai trūcīgo ģimeņu bērniem, pamatojoties uz iesniegumiem.

■ **APMAKSĀS TRANSPORTA IZDEVUMUS SAVU SKOLU SKOLĒNIEM.** Rušonas pagasta padome nolēmusi apmaksāt transporta izdevumus tiem pašvaldības bērniem, kas mācās sava pagasta pamatskolās, kā arī vidusskolēniem, kuri apmeklē citu pašvaldību skolas.

Tāda pat kārtība paredzēta skolas pusdienu apmaksā. Rušonas pagasta Rušonas un Gailiņu pamatskolu skolēnu pusdienas tiek apmaksātas no pagasta budžeta. Katram skolēnam paredzēti divi latu mēnesī. Tas pats attiecas uz skolēniem, kas mācās vidusskolās.

Pagasta padome pusdienas apmaksās līdz šī gada beigām. Janvārī tiks lemts par tālāko, vadoties no nākošā gada budžeta.

Marijas Naumovas koncerts Preiļu estrādē vedina uz pārdomām

Koncerts 3. septembra vakarā Preiļu parka estrādē bija gaidīts. Protams, muzikālās gaumes ir dažādas, taču ļoti daudzi Mariju Naumovu jau iemīlojuši un tāpēc labprāt vēlējās redzēt viņas uzstāšanos. Ar siltiem aplausiem tika uzņemtas dziedātājas populārākās dziesmas «Māte Marija» un «Dzeguzīte». Noskaņu jo patīkamāku darīja siltais laiks un fakts, ka skolās sācies jauns mācību gads (par to liecināja daudzie svētku drānās ģērbtie skolas bērni, kas bija ieradušies uz koncertu).

● Diez vai sociālisma ziedu laikos pie deficitpreču veikaliem bija tādas rindas, kāda 3. septembrī bija izveidojusies uz Marijas Naumovas koncertu. Vienu gan esam iemācījušies — šoreiz iztikām bez lamāšanās, grūstīšanās un priekšā lišanās. Foto: M.Rukosujevs

Tajā pat laikā uz nopietnām pārdomām rosina koncerta organizācija. Pirmkārt, mākslinieces uzstāšanās nevarēja sākties pulksten 18.00, kā bija noteikts afišās, jo lielākā daļa koncerta apmeklētāju vēl nemaz nebija iegādājušies biļetes. Lielais skaitlīgais pieplūdums, kādu, manuprāt, Preiļu estrādē pēdējā laikā nebija piedzīvojis, organizatorus pārsteidza nesagatavotus. Biļetes tirgoja tikai vienā vietā, un rinda, kurā blakus stāvēja pieci seši cilvēki, stiepās no ieejas estrādes laukumā līdz Paulāna ielai un vēl krietnus simtus metrus tālāk.

Otrkārt, neizpratni izraisīja pats biļešu tirgošanas process. Patīkami, protams, ka to cenas bija, kā tagad moderni teikt, demokrātiskas, taču rīkotāji laikam bija palāvušies uz Preiļu publikas kūrimumu. Sākumā gan biļetes pārdeva, kā bija noteikts afišās — pieaugušajiem par latu, bet bērniem pa 50 santīmiem. Pēc pulksten 18.00, kad koncertam jau vajadzēja sākties, skolēnus sāka laist par brīvu, jo, kā runāja rindā stāvētāji, esot aprūcīes biļešu pieaugušajiem. Visbeidzot, kad liela daļa publikas jau bija ieņēmuši vietas skatītāju rindās, pā-

rējos ielaida bez biļetēm. Nu ko, viena daļa koncerta apmeklētāju nosponsorēja pārējos... (Starp citu, uz biļetēm bija skaidri un gaiši rakstīts «Preiļu pilsētas dome», lai gan drīz jau būs gads, kopš pastāv Preiļu novads.)

Iespējams, ka Marijas Naumovas nelielā koncertēšanas pieredze izprovocēja publikas gados jaunākās daļas spontāno rīcību. Skatuve drīz vien bija bērnu pārpildīta, un dziedātāju raibajā lēkājošajā pūlī nemaz nevarēja pamanīt. Laikam arī viņa pati saprata, ka nav lāgā, jo vēlāk lūdza bērnus no skatuves noiet. Taču ko nozīmē bērniem pārtraukt kādu tīkamu un jautru nodarbi, kad gribas tikai skriet un priecāties? Rodas pretēja reakcija, kad lūgumi un aizrādījumi paslīd gar ausīm kā joki vai nemaz netiek sadzirdēti. Un tad arī māksliniecei nekas cits neatliek kā cirsties uz papēžiem... un prom no skatuves.

Var, protams, vainot vecākus, kuri nevar vai negrib savaldīt savas ietrakojušās

atvases, bet ļauj «lauzt kaklus». Var diskutēt par to, kā koncerta laikā jārikojas dežurējošajiem policijas darbiniekiem, kuri šoreiz vairāk izpildīja dekoratīvas funkcijas. Taču bez visa tā skaidrs, ka esam izslāpuši pēc kultūras dzīves pilsētā. Bieži dzirdam iebraucēju komplimentus, cik mums skaists parks, cik jauka un akustiski pareizi uzbūvēta estrāde. Taču izdevība izbaudīt visus šos labumus mums diemžēl gadās reti. Jau Trīszvaigžņu spēļu laikā varējām pārliecināties, ka, neskatoties uz stresaino un problemātisko ikdienu, visi vēlas priecāties. Un pie tam — priecāties kopā. Gribas domāt, ka tas taču nav nekas nosodāms.

Komentēt situāciju, kāda bija izveidojusies 3. septembrī notikušā koncerta laikā, «Novadnieks» lūdza Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieku **Vladimiru Ivanovu**.

— Jā, tas bija Preiļu novada domes organizēts koncerts par godu Zinību dienai un jauna mācību gada sākumam novada skolās. Apstip-

rinātajā kultūras pasākumu plānā gan šī uzstāšanās nebija paredzēta, tāpēc par koncerta rīkošanu lēma novada domes sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteja. Tāpat tika nolemts visiem novada izglītības iestāžu pedagogiem un darbiniekiem uz šo koncertu uzdāvināt brīvbiļetes, tādu bija aptuveni 350. (Redakcijas piebilde. Kāda nozīme dāvinājumam, ja kāda trešdaļa no skatītājiem koncertu apmeklēja bez maksas.)

Diemžēl koncerta organizatoriskā puse nebija līmenī, tāpēc novada domes kultūras organizatorei esmu lūdzis uzrakstīt paskaidrojumu. Situāciju šonedēļ izanalizēsim un izdarīsim secinājumus.

Parka estrādes atjaunošanā šogad ieguldīti 50 tūkstoši latu. Taču lielu pasākumu, izņemot Trīszvaigžņu spēles, šovasar tur praktiski nebija. Pašlaik nopietni domājam par novada kultūras centra izveidošanu. Ceram, ka līdz ar to kultūras dzīve Preiļos aktivizēsies.

L.Kirillova

RECEPTES

Ātrie mazzālītie gurķiši

Trīslitru burkai nepieciešami 1,7 kilogrami apmēram 10 centimetrus garu gurķu, 1 litrs un 300 gramu ūdens un 1 ēdamkarote ar kaudzi sāls (30 gramu).

Garšvielas — dilles (var arī noziedējušas ziedkopas), upeņu, mārrutku un ķiršu lapas, trīs ķiploka daiviņas, 10 pipari.

Gurķus nomazgā, pārlej ar verdošu ūdeni un atstāj tā 10 minūtes. Pa to laiku sagatavo sāls šķīdumu. Tad gurķus kārtoti trīslitru burkā pamīšus ar garšaugiem un pārlej ar sāļjumu. Šādi sagatavoti gurķi ieskābst ātri un ir ēdami jau nākamajā dienā.

Skābēti kāposti gruzīnu gaumē

Uz vienu vidēja lieluma kāpostgalvu ņem vienu vidēju bieti, saišķīti seleriju lapu, aso piparu pārksti, ķiploku galviņu. Sālījumam uz vienu litru ūdens ņem ēdamkaroti sāls.

Kāpostu galviņas sagriež četrās daļās tā, lai katrai paliktu kadena gabals. Liek verdošā ūdenī un pāris minūtes pavāra. Bietes notīra un sagriež gredzenos. Kāpostus ar bietēm, ķiplokiem, selerijām un aso piparu liek muciņā vai citā traukā (emaljētā katlā) un pārlej ar sāļjumu. Uzliek slogu un atstāj skābt. Pēc dažām dienām kāposti būs gatavi.

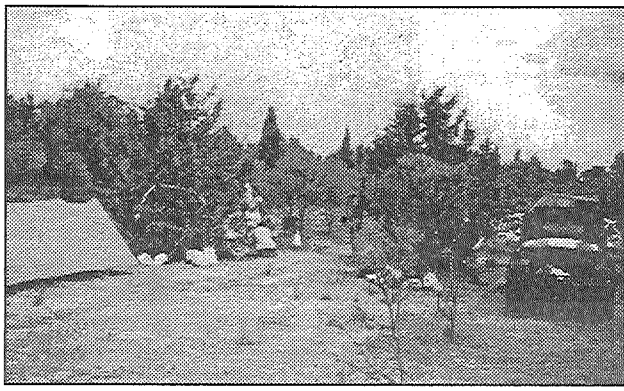
Sēņu plācenīši

Sēnes samal kopā ar pienā izmērcētu baltmaizi, pievieno sviestā vai margarīnā apaceptus sīki sasmalcinātus sīpolus, sakultu olu, sāli, piparus un samaisa. No masas veido plācenīšus, apviļā rīvmaizē, liek uz pannas sakarsētos taukos un cep no abām pusēm brūnus. Apaceptos plācenīšus var vēl likt dziļā pannā, pārliet ar krējumu un cepeškrāsnī 5-6 minūtes izkarsēt. Sēņu plācenīšus pasniedz ar vārtiem kartupeļiem vai kartupeļu biezeni, krējuma mērci, skābētiem gurķiem vai brūkleņu ievārijumu.

Labu apetīti!

PIEREDZE, KO NENOVĒL CITIEM

● Nometne pie upes. Šeit četras dienas aizvadīja saldenieki.

Kā mūsējie brauca uz Spāniju naudu pelnīt

Trīs saldenieki paši vērsās «Saldus Zemes» redakcijā un izstāstīja savu bēdīgo pieredzi saistībā ar darbu ārzemēs.

Piedzīvojumu sākums

«Atsaucāmies uz augusta sākumā Saldus radio sludināto piedāvājumu strādāt Spānijā. Izrādījās, ka mums jākontaktējas ar sievieti, kas dzīvo Saldus pievārtē un pati jau vairākreiz Spānijā bijusi (*saprotamības dēļ dēvēsim viņu par Birutu, kaut īstais vārds ir savādāks — red.*). Birutas meita draudzējas ar kādu spāni, kas ir īstais darba devējs Latvijas strādniekiem. Viņam iesauka — Seko.

Tika organizēta 20 braucēju grupa. Maksa — 150 latu no cilvēka. Solīja 5 mēnešu darbu laukumniecībā — sākumā sīpolu noakšanā, rudenī — pie mandarīnu īžas. Alga būšot ne mazāka par 1000 USD mēnesī. Par dzīvošanas apstākļiem solīja rūpēties darba devējs. Spānis tajā laikā tepat ar Saldū grozījās, tikai nekādi neizdevās viņu satikt. Vienmēr, kad braucām uz tikšanos ar Birutu, viņa izbrauca no mājām un satikāmies jau kaut kur pa ceļam.

Bijām pieci saldenieki, kas gribēja braukt. Tomēr līdz pat izbraukšanas brīdim mūsu mašīnu un grupu nez kāpēc Biruta nevēlējās sarakstā iekļaut. Tagad domājam — tāpēc, ka tepat vien līdzās dzīvojam un šo sievieti zinām. Ar pārējiem cilvēkiem viņa sazinājās pa telefonu. Sacīja, ka nepatīk mūsu automašīna — pārāk jauna. Esot jābrauc ar vecu, lai galā varētu pārdot un par nopelnīto naudu iegādātos jaunu.

Pavisam 29 cilvēki no visdažādākajām Latvijas malām 6 automašīnās 10. augustā startējām uz Spāniju. Tad arī ieraudzījām Seko. Cilvēks kā cilvēks — vecumā ap 30. Ļoti steidzināja, jo pirmdien jau Spānijā jāšāk strādāt. Vispār bija liela steiga arī pirms šīs dienas — īsti nevarēja paspēt ne somas sakrāvat, kur nu vēl padomāt par to, ko dara.

Kāds pirms ceļa iebilda, ka samaksās tikai pusi no pieprasītās summas un otru pusi atdos Spānijā. Biruta sadusmojās un solījās izvīrot no saraksta. Visi samaksāja. Tiklīdz nauda bija kabatā, spānis tepat iegādājās labu BMW automašīnu, ar kuru droši devās ceļā reizē ar mums. Bijām droši, ka viss izdosies.

Biruta nez kāpēc piekodināja daudz kabatas naudas līdzī neņemt — tikai 50 latus, kas nepieciešami degvielas. Kad iebilda, ka var nepietikt, viņa teica, lai naudu ceļā prasa spānim, viņš to noteikti iedos.»

Ceļā pazūd divi cilvēki

«Ar 50 latiem, protams, nepietika. Bija jāmaksā par ceļiem, arī vecās automašīnas «ēda» daudz

degvielas. Jau Vācijā vienai pietrūka benzīna. Kad spānim lūdza naudu, viņš atbildēja, ka neko nezina, un naudu nedeva.

Tā dēļ automašīna ar diviem cilvēkiem palika Francijā pie Lionas. Daži no tās iesēdās brīvajās sēdvietās citās automašīnās, bet divi vienkārši tika pamesti. Šis automašīnas šoferis bija trūcīgs cilvēks no Dobeles rajona. Viņam nebija nepieciešamo 150 latu, augstirdīgi ļāva braukt līdzī tāpat vien — uz parāda. Viņš stāstīja, ka vasarās pārtiekot no dārza un meža ogām... Otrs bija kāds jauneklis, no kura izmisumā šķīrās māte, kopā ar pārējiem aizbraucot tālāk.

Viņi zvanija, lai brauc pakal vai aizsūta naudu, bet Birutas meita, kas arī brauca uz Spāniju, teica, ka viņai vienalga, kas notiek. Bez tam — lai nesatraucoties: katrā viņu braucienā viena mašīna pazūd.

Kas ar palicējiem notika, nav zināms, jo atpakaļceļā viņus neizdevās uzmeklēt, — ne ziņas, ne miņas. Divi cilvēki vienkārši bija pazuduši...

Darba diena attālinās...

«Iebraucis dzimtenē Seko uzreiz izmainījās. Sāka dzert alīņu, pa ceļu ar automašīnu trakvoja, nedomādams par pārējiem mašīnā sēdošajiem.

Klājās visādi. Viena pēc otras Spānijā noplīsa vecās automašīnas. Galapunktā visas kopā aizbraucām tikai trīs, spāņa BMW ieskaitot. Pārējie kaut kā atkūlās vēlāk saviem spēkiem. Biruta bija solījusi, ka, tiklīdz iebrauksim Spānijā, Segunto pilsētā arī būs mūsu mājas un darbs. (Pilsēta ir Vidusjūras krastā netālu no Valensijas.) Tomēr spānis mūs svētdien aizveda uz kādu dzelzceļa staciju un lika te pārņakšņot automašīnās. Pats ar savu draudzēni, Birutas meitu, gan devās izgulēties pie vecākiem, kas šajā pilsētā dzīvoja.

Nākamajā (pirmdienas) rītā ieradās un lika mums braukt. Domājām — uz lauku strādāt. Tomēr nē, viņš mūs aizveda līdz jūrai. Peldieties, atpūties! — sacīja. Pēc tam ievēda kalnos esošajā Albacetes pilsētā, kas 250 km no jūras. Pats nozuda un uzradās vēlā vakarā. Rīt arī darba vēl nebūs — viņš informēja. Tas būšot ceturtdien.

Prasījām par solītajiem dzīvokļiem. Seko, izrādās, tos tikai tagad sācis meklēt. Un ne jau šādus tādus. Mums nāksies par tiem maksāt nevis 15 latus vienam cilvēkam mēnesī, kā teica Biruta, bet 300 latus. Tomēr tie vēl jāsameklē.»

Sākās visistākais murgs

«Tā kā māju nebija, apmetāmies Albacetē pie upes telts (mums Latvijā kā starp citu sacīja, lai tās paņemam līdzī — ja nu tālu no mājām sīpolu lauks un izdevīgāk darba dienās nakšņot turpat?). Kad Seko pieprasījām iespēju nomaz-

Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta direktore Alda Vanaga skaidro:

«Konsulārais dienests, tostarp arī Spānijā, Madridē, diezgan bieži saskaras ar problēmu, ka griežas cilvēki, kas Latvijā vērtēti it kā legālam darbam.

Ir tādi, kam palaimējas, — viņi Spānijā iekārtojas darbā un arī labi nopelna, bet visbiežāk tur atrodas nelegāli.

Pirmkārt, dodoties darbā uz ārzemēm, nepieciešama darba atļauja (vienalga, vai darbs biroja vai lauksaimniecībā).

Otrkārt, neraugoties uz to, ka ar Spāniju ir bezvīzu režīms, Latvijas pilsoņiem, lai Spānijā nodarbotos ar profesionālo darbību, pelnītu naudu, nepieciešama vīza. Vīza ir galvenais rādītājs, pēc kura spriest, vai darbs ir likumīgs un legāls.

Ne visu cilvēkam iespējams zināt, tomēr šos divus galvenos dokumentus ir iespējams kontrolēt. Un tikai pēc tam būtu nepieciešams uzzināt arī par darba līgumu, darba samaksu, sociālajām garantijām un pārējo. Pirms aizbraukt strādāt uz ārzemēm, aicinu griezties Konsulārā departamentā.

Visbiežāk ārzemēs nonākusie cilvēki ir apmānīti. Viņi aizbrauc, iemaksājuši naudu, galā viņiem izkrāp vēl pēdējo, atstāj bez dokumentiem, bez iztikas līdzekļiem. Nav valodas prasmes. Labākajā gadījumā viņi uzmeklē vēstniecību, kur cenšas tiem palīdzēt. No turienes var piezvanīt uz mājām, bet konsulātam nav līdzekļu, lai nopirktu biļeti. Ja radnieki Rīgā konsulātā samaksā nepieciešamo summu, ārzemēs to izsniedz. Tomēr ne mazums arī gadījumu, kad mājas atgriežas ar gadījuma mašīnām.

gāties un ūdeni, lai uzvārtu kafiju, viņš norādīja uz upi — no tās dzerot divas pilsētas, un nav nekādas vainas. Varbūt jums piecvaigžņu hoteli vēl vajadzēs — dusmojās darba devējs. Kas mums atlika?

Sadalījāmies — kurzemnieku «apmetne» bija vienā vietā, pārējie aptuveni 100 m tālāk. Mūs uzmeklēja arī kāds Jānis no Preiļiem. Viņš bez santīma kabatā klaiņoja pa valsti, darbu meklēdams, īpaši nevarējām viņam līdzēt.

Kad pienāca ceturtdiena, spānis darbu solīja jaunās nedēļas pirmdienā. Sākām spriest, ko vispār darīt. Pieprasījām, lai atdot samaksātos 150 latus, bet Seko teica, ka mēs vēl viņam esot parādā jaunus 150 latus, jo kārtojot darba līgumus.

Nez kā pie mums ieradās vecs vīrs. Prata runāt krieviski — bijušais Spānijas armijas virsnieks, kas trīs reizes bija bijis Krievijā — un zināja stāstīt, ka mūsu rajonā sīpolus vispār neaudzē. Te ir tikai vīnogas, olīves, mandarīni, bet tie ienākas septembrī.

Vēl daži apstākļi lika saprast, ka jādodas mājās. Latvijā mums solīja, ka strādāsim no pulksten 8 līdz 15, bet Spānijā uzzinājām, ka darba diena būs no 7 līdz 18, neņemot vērā, ka visa Spānija karstuma dēļ no 14 līdz 18 nestrādā.

Neko nezinājām arī par darba atļaujām. Biruta teica: tās ir neierobežotam laikam. Spānijā teica: tās varēs dabūt pēc trim mēnešiem. Gatavā «putra». Ja uz lauka mūs kontrolētu, būtu jāsaaka, ka esam tūristi, citādi — nepatīkšanās visai atlikušajai dzīvei.

Latgalieši gan nedomāja doties atpakaļ — jutās, it kā būtu atbraukuši kempingā atpūsties. Viņi palika, gaidot pirmdien.

Mums aizdomīgi likās, kāpēc spānis, svešiniekam norādot uz mūsu telti, automašīnu un cilvēkiem, saka ka tie ir «problēmas». Varbūt gribēja no mums atbrīvoties?

Ceturtdien likām kopā naudiņu, lai dotos atceļā. Aicinājām arī citus, bet viņiem vairs nebija naudas. Nodzerta. Spānis dzirdēja, bet, kad bija paģiras, vajadzēja iegādāties dzeramo jauna. Seko

arī vadīja pa pilsētām, lika braukt pa ceļiem, kas maksā 10, 13, 15 latus. Mēs jau nezinājām, ka paralēli dārgajam ceļam ir arī «tautas» ceļš par brīvu. Maksā, maksā, maksā... Arī par gāzes plītiņu no mums «noplēsa» naudu. Uz tās upmalā gatavojām visu iespējamo — gan siltu ēdienu, gan vārijām ūdeni kafijai.»

Tiek līdz mājām

«Atpakaļceļā arī gāja visādi. Naudas degvielai mums pietika tikai līdz Polijai. Tālāk tikām, pārdodot visu iespējamo. Šauļos, piemēram, mums vajadzēja vairs 10 litrus benzīna, lai tiktu līdz Saldum, bet degvielas uzpildes stacijā no mums neko neņēma. Izlīdzēja policists, kas nopirka mūsu zelta ķēdītes, gredzenus.

Palīdzēja arī mūsu tālbraucēji šoferi. Viņi paši mēs nebūtu pārbraukuši. Un vēl esam priecīgi par savu jauno automašīnu, kas bija pietiekami jauna un patērēja maz degvielas, — tikai 6 litrus uz 100 km.

Ceļā pārtikām no konserviem, kuri mums vēl bija, un maizītes, ūdeni ņēmām stāvvietu tualetēs.

Aizķeršanos uz robežām nebija, jo Eiropas Savienībā jau robežas vaļā. Paldies Dievam, ka mums bija pasas un spānis savāca tikai to kopijas. Vēl tālredzīgi bijām starptautiski apdrošinājuši automašīnu, bet citi gan ne. Viņus jau pirmais policists, kas apturēja, varēja atstāt bez mašīnas. Tās arī bija tādā stāvoklī, ka atpakaļ nepārbrauktu.»

Grib izmantot kā vergus

«Ko spānis bija iecerējis? Izrādās, nevis viņš būtu mūsu darba devējs, bet gan gribēja mūs kā darbaspēku, kā vergus Spānijā pārdot citiem. Domājam — bulgāriem. Mēs viņus pa gabalu vienreiz arī redzējām. Toreiz Seko gribēja iztirgot vienu mūsu meiteni. Neizdevās. Par vienu cilvēku viņš no pircējiem dabūtu 10 000 spāņu pesetu (aptuveni 35 latus). Mūs pārdot neizdevās. Par citiem nezinām.»

Pārdod iedzīvi

«Uz Spāniju nebrauca cilvēki, kam bija kādi iekrājumi. Pārsvārā

visi iztirgoja savu iedzīvi, jo, kā liecina Īrijas darba piemēri, svešajā zemē to nopelna no jauna. Arī mēs pārdevām gan automašīnu, gan telefonu un tagad esam bez nekā.

Māte, kas Francijā atstāja dēlu, aizgāja no laba darba Rīgā, arī pārdeva dzīvokli. Spānijā viņa bija tādā stresā, ka nevēlējās ēst. Mēs gandrīz ar varu piespiedām.

Jā, piekritām, ka paši bijām lētīgi un ka cilvēki vispār ir paļāvīgi. Jo trūkst informācijas. Tieši tāpēc arī stāstām par piedzīvoto — lai citiem neklātos līdzīgi.

Griezāmies Saldū policijā, bet tur, protams, nevar palīdzēt, jo mums nav pilnīgi nekādu pierādījumu, ka naudu Birutai vispār esam devuši. Tā ka var arī sacīt, ka visu esam izdomājuši.

Tālbraucēji teica: esam traki, paļaujoties tādai avantūrai. Simtiem Latvijas cilvēku snaikstās uz Spānijas robežas bez iztikas līdzekļiem un grib tikt mājās. Vienu, otru paņem mašīnā, bet visus nevar pārvest. Tāpēc iesakām apņemties ar šoferiem, kas brauc pa Eiropas valstīm. Viņi ir daudz redzējuši un zina par katru zemi pastāstīt.

Vēl — uz Spāniju varat braukt ekskursijā, bet ne strādāt. Un, ja arī kādreiz savu naudu par darba iespējām maksājat, tad noteikti pieprasiet par to dokumentu vai parakstu. Nedod Dievs piedzīvot tik stresainu nedēļu, kāda bija mums! Pārdomājiet labi, pirms ko darāt, — vai ir vērts.»

Spānija ir skaista

«Ja būtu normāla situācija, mēs varētu no sirds priecāties par Spāniju, jo tā patiesi ir skaista zeme. Vidusjūrā ir tāds ūdens!... Kalni ir smilšaini, vietām — sarkani, un zeme liekas neauglīga. Dienās neciešams karstums. Ēnā vēl kaut kā 40 grādus var izturēt, bet saulē... Daudzi mūsējie ātri vien apdedzinājās. Toties naktis ir vēsas, un mēs teļtīs saķērām iesnas un klepu.

Bet cenu ziņā — lēta zeme. Veikalos makaroni, ko pie mums tirgo, maksā 10 santīmus paciņā. Aprikozes un persiki — 8 santīmi kilogramā. Tik, cik pie mums maksā viens auglis. Pasakaina zeme.»

(Saprotamu iemeslu dēļ stāstīji lūdz savus vārdus neminēt. Tas arī šajā stāstā nav galvenais.

Par Birutu? Tāda sieviete patiesi eksistē. Sazvanīta, viņa apstiprināja, ka ir saistīta ar darba meklētājiem, un solīja raksta autori redakcijā apmeklēt. Diemžēl tas nenotika, un pamats domāt, ka no tikšanās Biruta apzināti izvairās.

Viņas pagastā sievieti raksturoja kā tādu, kam bieži ir jaunas realizējamas vai vismaz izmēģināmas ieceres. Vienvārdsakot — kā «šeptīgu» un izmanīgu. — red.)

«Saldus Zeme»

KULTŪRA,
SPORTS

Par Sorosa fonda piešķirto finansējumu — Ls 3916 — Līvānos ir tapis dienas aprūpes centrs bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem «Saulesvece», kurš, sākot no septembra, ir uzsācis darbu «Baltās mājas» telpās, jo centra ēkā Rīgas ielā 216 vēl rit remontdarbi, informē fonda sabiedrisko attiecību speciāliste Aina Pastare. Šī centra atbalstītāji un dalībnieku vecāki nesen apmeklēja starptautisko pašdarbības festivālu per-

sonām ar garīgās attīstības traucējumiem «Solis» Rīgā, kurā piedalījās dienas centru audzēkņi no Lietuvas, Igaunijas, Dānijas un Latvijas. Pasākumā bija iespēja aplūkot invalidu darinājumus — izšuvumus, gobelēnus, stikla vitrāžas un koka izstrādājumus. Invalidu un viņu draugu biedrība «Apeiron» piedalījās ar ratiņdejam, bet Adrians Kuvass dziedāja savas jaunākās dziesmas.
G.Kraukle

Folkloras kopa «Turki» dziedāja Anglijas latviešiem

Līvānu novada folkloras kopa «Turki» nesēn atgriezās no Anglijas, kur Rovfantas latviešu centrā sniedza koncertu latgaliešu tradīciju garā.

Kopumā uz Angliju devās 45 cilvēku grupa, un braucienu finansiāli atbalstīja gan vietējā pašvaldība, gan uzņēmēji Jānis Blaževičs un Uldis Pumpurs Ventspilī, gan TB/LNNK un «Latvijas ceļš». Rovfanta ir labi uzturēts lauku īpašums ar muižu un parku, tas ir viens no ārzemju latviešu centriem, kur regulāri notiek tradicionālās kultūras pasākumi ar Latvijas kolektīvu piedalīšanos. Muižas īpašnieki — emigrējušie vecās paaudzes latvieši — telpas un parku arī izīrē, tādā veidā gūstot līdzekļus īpašuma uzturēšanai. Interesanti, ka muižas uzturēšanas darbos nodarbināti viesstrādnieki no Latvijas, kas Anglijā ieradusies peļņas gūšanas nolūkos. Folkloras kopa «Turki» pasākuma rīkotāji bija nolūkojuši Latgales dienās Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā šī gada maijā, stāsta brauciena organizatore, Līvānu pensionāru apvienības priekšsēdētāja Vene-

● Folkloras kopa «Turki» uz Rovfantas muižas fona Anglijas latviešu centrā. Foto: J.Magdaļenoks

randa Caune. Latviešu grupa ceļoja ar autobusu cauri Eiropai, pārcēlās pāri Lamanšam un agrā rīta stundā ieradās Rovfantas muižā. Pēcpusdienā «Turku» folkloristi sniedza brīvdabas koncertu muižas parkā.

Pirms tam no visām Anglijas malām sabraukušie latvieši apmeklēja arī dievkalpojumu muižas ēkā iekārtotajā baznīcā. Ārzemju latvieši uz Labrenča jeb senču uguns apsarga svētkiem bija ieradusies kopā ar ģimenēm, un starp viņiem

bija arī angļi. Skatītāji — dažādu vecumu cilvēki, sākot no maziem bērniem, kas arī trimdas apstākļos joprojām runā latviešu valodā, līdz pat vecētīņiem un vecmāmiņām, kas Anglijā iecēlojuši pirms daudziem gadu desmitiem.

Turku folkloristi uzņemti ar nedalītu skatītāju sajūsmu, stāsta V.Caune. Mūsu dziedātāji iekarojuši simpātijas ar atraktīvo, šovam līdzīgo sniegumu, kas balstīts tautas folklorā un tradīcijās. Turcēnieši ne tikai dziedājuši, bet arī aicinājuši skatītājus dejot, minēt mīklas, kā balvas aktīvākajiem pasniedzot veltes no dzimtenes — burkānu, ābolu vai medus burciņu, kas klaida latviešus patiesi aizkustinājis.

Tomēr trimda arī latviešu emigrantiem «uzspiedusi» savu zīmoglu. Reizēm licies, ka viņi zaudējuši kaut ko no latviešiem raksturīgās sirsniņas un atvērtības, spēcīgi asimilējušies angļu sabiedrībā, kurai raksturīga samērā vēsa attieksme pret svešiniekiem. Neskatoties uz to, brauciena iespāidi visumā ir pozitīvi un, uzsver V.Caune, galvenais, bijis iespēja pabūt ārpus savas pilsētas un savas valsts robežām, nest pasaulē savu kolektīvu un dzimtā novada vārdu. Neoficiālās sarunās «Turku» folkloristi saņēmuši piedāvājumu dalībai starptautiskā folkloras festivālā Ungārijā.

G.Kraukle

Rušonas pagasta sporta svētki izdevušies

«26. augustā kādreizējās Skudrīšu skolas sporta bāzē notika Rušonas pagasta sporta svētki. Par notikumu var teikt tikai vienu — lieliski! Iepriecināja daudzu komandu piedalīšanās, kā arī individuālo dalībnieku daudzums. Sacensības noritēja ļoti emocionāli, katrs izlika visu, ko varēja. Tomēr mazliet kļiboja sacensību organizatoriskais līmenis, paziņojums par sacensībām bija krietni novēlojies. Žēl, ka pats pagasta «vecis» nevarēja sacikstēt piedalīties.

Ļoti iepriecināja tas, ka visjaunākie sacensību dalībnieki netika aizmirsti. Līdz ar diplomu un atzinības rakstu saņemšanu mazie varēja pagrābt no saldumu maisa tīk, cik sauja līn. Prieks bija redzēt Rušonas pamatskolas un Gailīšu pamatskolas komandu cikstēšanos, kas šinīs sacensībās uzdeva toni.

Apsveicami, ka pagasta padome bija atradusi līdzekļus organizēt šādas sacensības. Kā teica pagasta padomes izpilddirektore Anna Zalāne, tas bija tikai sākums, sacensībām jāklūst par tradīciju. Jauko gaisotni nespēja sarūgtināt arī tie daži darvas pilieni, ko kopējā atmosfērā mēģināja iepildināt daži vietējie iedzīvotāji.

Nobeigumā gribu teikt — tas bija lieliski, tā turpināt! Mēs gaidām jaunas iniciatīvas no pagasta padomes.

Alberts Kalvāns,
pagasta komandas «Asorti»
dalībnieks (62 gadi)»

Šādu vēstuli, fragmentus no kuras publicējam, saņēmām pagājušajā nedēļā. Paldies Kalvāna kungam, ka atrada laiku pastāstīt par sporta svētkiem arī «Novadnieka» lasītājiem. Lai uzzinātu ko sīkāk, lūdzām pastāstīt Rušonas kluba vadītāju un sporta svētku organizatoru Dinu Staškeviču.

Pirmās Rušonas pagasta sporta spēles pulcēja daudz sportot gribētāju un līdzjutēju. Sacensības notika trijās grupās: komandu, individuālās un bērnu sacensības.

Startiem pieteicās deviņas komandas. Tika pārstāvētas abas pagasta skolas («Sekstes» un «Jošāni»), pašvaldības darba kolektīvi («Krējums», «Asorti»), ģimeņu komandas («CVP», «Gamel»), kā arī pagasta iedzīvotāju komandas («Flinstoni», «Salmejas», «Antonišķi»). Komandas svētkiem bija nopietni sagatavojušās, gan noformējums, gan atribūti atbilda nosaukumiem. Visinteresantākie bija un ar sportistu formām citu komandu vidū izcēlās «Flinstoni».

Bērni piedalījās šādos sacensību veidos: bumbiņas mešanā grozā, plūmju kauliņu spēlēšanā tūlumā, šautriņu mešanā pa baloniem un lekšanā maisā.

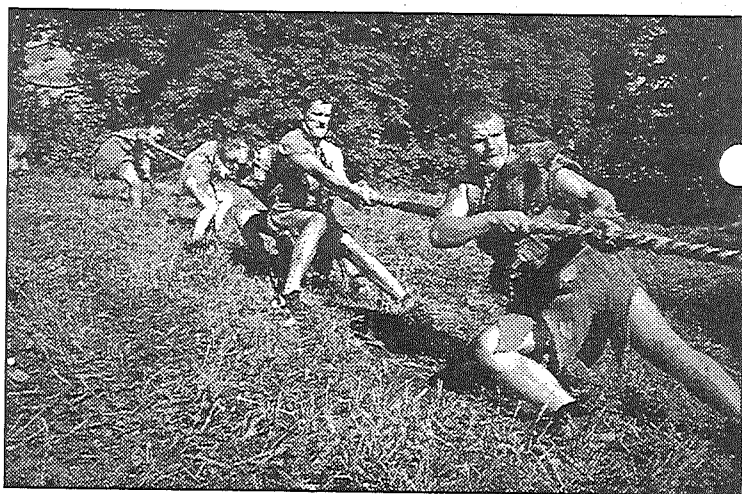
Vislabāk visos sacensību veidos veicās Madarai Casno, Andrim Andriksonam, Loretai Perševicai, Edgaram Sparānam, Aivim Smirnovam, Jurim Lubānam. Visi ļoti centās un guva savus pirmos sportiskos panākumus. Individuālās sacensības notika

tāllēkšanā, metienos basketbola grozā, cīņās uz balķa, zābaka mešanā tūlumā, laušanās ar rokām. Basketbola bumbas metienos grozā uzvarēja Ludmila Kalvāne un Edgars Upenieks, cīņās uz balķa Inese Staškeviča un Aldis Kalvāns, tāllēkšanā Ilze Mičule un Andris Zdanovskis, laušanās ar rokām visstiprākie izrādījās māsa un brālis Inese un Valdis Staškeviči. Zābaka mešanā tūlumā uzvarēja Dina Staškeviča un Guntis Punculis. Jāatzīst, ka individuālajās sacensībās dalībnieku bija ļoti daudz, visi gribēja izmēģināt sevi kādā no sporta veidiem.

Visspraigākās, protams, bija komandu cīņas virves vilkšanā, mašīnas stumšanā, vasaras bobslejā, jautrajās stafetēs un volejbolā. Sīvā cīņā ar papilduzdevumu starp komandām «Flinstoni» un «Krējums» uzvaru un sporta svētku pirmo uzvarētāju titulu ieguva «Flinstoni» — Maruta Alžāne, Inese Staškeviča, Juris Greidāns, Valdis Staškevičs un Gunārs Pinka. Otrajā vietā «Krējums» un trešajā — «Salmejas».

Sporta svētku noskaņā tika apkopotī rezultāti, bet godalgoto vietu ieguvēji saņēma atzinības rakstus un balvas, kuras bija sagādājuši Rušonas pagasta padome. Pirmās sporta spēles noslēdzās ar domu rīkot sporta svētkus arī nākamgad un ieviest tos kā skaistu tradīciju.

Sagatavoja L.Kirillova

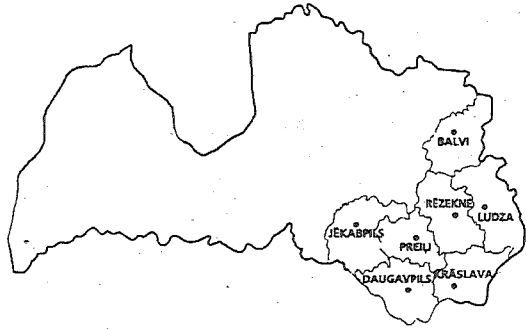
● Spēcīgākie virves vilcēji Rušonas pagastā bija «Flinstoni» — Juris Greidāns, Gunārs Pinka, Inese Staškeviča, Maruta Alžāne un Valdis Staškevičs.

● Emocionālajās plūmju kauliņu tālsplaušanas sacensībās dalībnieku skaits bija kupls, uz starta stājās piecpadsmit zēni un meitenes. Dinas Staškevičas foto.

KAIMINU RAJONOS

Ludzas robežsargiem — džipi un sniega motocikli

PHARE Nacionālās programmas projekta ietvaros, kas paredz austrumu robežas aizsardzības attīstību un kvalitātes uzlabošanu, Valsts robežsardze saņēma 18 apvidus automašīnas Nissan Terrano, 15 sniega motociklus un 15 automašīnu piekabes. Saņemtā tehnika robežsargiem lieti noderēs. Īpaši to var teikt par sniega motocikliem, jo ziemā, kad sasnieg daudz sniega, robežsargu darbs nav no vieglajiem. Saņemtie motocikli var attīstīt ātrumu līdz 90 kilometriem stundā. Tas ir vēl viens solis Latvijas austrumu robežas sakārtošanai atbilstoši ES prasībām, atzīst paši robežsargi.

«Ludzas Zeme»

● BALVU RAJONĀ

Māja deviņiem cilvēkiem un draudzei

Balvu evaņģēliski luteriskās draudzes mācītāja Eināra Alpes mājā pastāvīgi dzīvo trīs pieaugušie un seši bērni. Tik lielai ģimenei vajadzīga liela dzīves telpa. Šī gada 11. februārī Alpes ģimene sāka dzīvot jaunbūvētajā mājā, kas tapusi deviņos mēnešos.

Mācītāja kundze Iveta Alpe pastāstīja, ka vajadzība pēc plašākas mājas bijusi dzīves diktēta. Vecajā mājā valdījis liels šaurība. Lai realizētu ieceru par lielu un plašu māju, sākti arhitekta meklējumi. Izskatīti daudzi piedāvājumi, skicu priekšmeti. Beigu beigās izvēlējušies Bāru arhitekta pakalpojumus. «Opīgās idejas realizējuši pašmāju celtnieki, būvniecības gaitā pieliekot klāt arī savas domas. Rezultātā tapusi mūsdienīga, stilā izturēta dzīvojamā māja ar diviem stābiem, izbūvētu pagrabu un insardu.

Pirmajā stāvā ir plašs priekšnams, moderna virtuve, dzīvojamā

istaba ar pamatīgu ozolkoka galdu, pie kura var sasēsties visa ģimene, liela vannas istaba un terase. Katrai telpai ir savs interesants krāsojums, bet visas mājas interjeru kopā satur koka detaļu mierīgā krāsa. Vienā tonī ieturētas daudzās durvis, kāpņu pakāpieni un margas, koka mēbeles. Visi koka darbi izpildīti ļoti augstā kvalitātē, tos veicis galdnieks no Jēkabpils, Latvijas Amatniecības kamearas biedrs un meistara diploma īpašnieks. Viņš darinājis glītu un praktisku iekārtu mācītāja kabinetam, arī virtuves iekārtu un daudzas citas mēbeles. Meistara gatavotās kāpnes ved uz otro stāvu, kurā izvietotas daudzas istabas. Arī šeit interjerā savdabīgus akcentus uzliek sienu un griestu interesantā krāsojuma saspēle ar gaišo koka grīdu un daudzu durvju rāmo brūno toni. Bērnu istabām krāsas izvēlējušies paši bērni, bet citās telpās to ieteikusi krāsu un stila konsultante. Ivetai pašai ļoti patīkot veiksmīgi izvēlētais guļamistabas tumši zilais tonis.

Celtniecības gaitā radusies doma par bērniņu stāva izbūvi. Uz turieni ved stāvas, kādā vācu katalogā noskatītas īpatnējas konstrukcijas kāpnes. Pa tām uzkāpjot, skatam paveras saules pielīta atpūtas telpa. Pa jumta logiem redzamas zilās debesis. Te izvietoti miksti krēsli, mūzikas atskaņošanas iekārta. Mansarda izbūve, kas ir daudzu standartdzīvokļu īpašnieku nepiepildāms sapnis, paver ne vien iespēju funkcionāli pilnvērtīgāk izmantot telpu zem jumta, bet arī atsvaidzina mājokli ar patīkamu griestu gaismu. Arī mājas ārējā veidolā jumta logi dod savdabīgu akcentu, veidojot acij tīkamu elementu jumta vienmuļajā klajumā.

Bet jaunās mājas pagrabstāvā izbūvēta plaša zāle ar kamīnu. Te notiek dažādi draudzes pasākumi, Bībeles stundas. Izvietoti gari galdi, arī klavieres. Pārējās pagrabstāva telpas tiek izmantotas tīri sadzīvīskām vajadzībām, ir vieta veļas mazgātavai, garderobei un citām lietām.

Liela māja prasa arī lielas pūles. Iveta Alpe stāsta, ka ieceru ir daudz, bet aizņemības dēļ tās neizdodas realizēt tik ātri, kā gribētos. Vēl nav izgatavotas daudzas mēbeles. Dažās telpās nav izvietoti iecerētie gaismas ķermeņi. Daudzas ieceres saistītas ar dārza un zaļās zonas sakārtošanu. Uz jautājumu: kā jūtaties, dzīvojot jaunajā mājā, Iveta Alpe atbild ar smaidu un pretjautājumu: «Vai novelkot veco kurpi, kas spiež, un uzvelkot jaunu un ērtu, jūtaties labi? Es jūtos tieši tā.»

Transportu kravu pārvadājumiem irēs

No 1. septembra akciju sabiedrība «Latvijas dzelzceļš» pārtrauc kravas pārvadājumus dzelzceļa posmā «Vecumi — Gulbene». Ko šajā situācijā plāno iesākt tie uzņēmumi, kuru darbība bija saistīta ar kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu, starp kuriem ir arī lielākais kravu nosūtītājs SIA «Žiguru MRS»? Uzņēmuma direktors Ēvalds Macāns stāsta:

«Laikā, kopš pārtraukta pasažieru vilcienu kustība dzelzceļa posmā «Gulbene — Vecumi» un kopš skaidri bija zināms, ka 1. septembrī slēgs arī kravu pārvadājumus, esam strādājuši pie trim turpmākajiem darba variantiem. Viens no tiem — sava autotransporta iegāde, otrs — īre, bet trešais variants būtu, kad pircējs pēc kokmateriāliem ierodas pats ar savu transportu.»

Sludinājumam ar piedāvājumu irēt autotransportu kokmateriālu pārvadāšanai atsaukušās 47 firmas un individuālie pārvadātāji, kas liecina, ka autotransporta Latvijā vairāk nekā pietiek. No visiem izteiktajiem piedāvājumiem žigurieši ir izvēlējušies 16 firmas un autopārvadātājus, kuri par saviem pakalpojumiem prasīja saprātīgu cenu.

«Mēs vēlamies noslēgt līgumu ilgai un veiksmīgai sadarbībai, jo domāju, ka paliksim pie varianta, ka autotransportu irēsim,» saka Ēvalds Macāns.

«Vaduguns»

● LUDZAS RAJONĀ

Liels ugunsgrēks SIA «LinEx» linu noliktavā

23. augustā Ludzas ugunsdzēsības un glābšanas dienesta dežurģalā tika saņemts paziņojums par kādā izcēlies ugunsgrēks linu fabrikas noliktavā. Pēc ugunsdzēsēju iegtās informācijas, ieradusies notikuma vietā, ugunsdzēsēji konstatēja, ka uguns plosās pilnā sparā, bija iebrucis ēkas jumts. Iespējams, ka ugunsgrēks tika pamanīts tikai tad, kad sāka sprakstēt šifera jumts.

Ugunsgrēkā tika nopostīta puse linu noliktavas 600 kvadrātmetru platībā (zaudējumi — Ls 4662), sadega 264 tonnas linu stiebru (zaudējumi — Ls 5790). Ne lini, ne noliktavas ēka nebija apdrošināta. Uzņēmuma darbiniekiem un brīvprātīgajiem izdevās izglābt aptuveni 100 tonnas linu stiebru.

Aizdomās par ugunsgrēka izraisīšanu aizturēti trīs bērni: 8, 9 un 10 gadus veci, kurus gan nācās tūlīt atbrīvot, jo viņi nav pilngadīgi. Mazgadīgie zēni spēlējušies ar šķiltavām. SIA «LinEx» teritorija līdz šim netika pienācīgi apsargāta un tajā varēja iekļūt jebkurš.

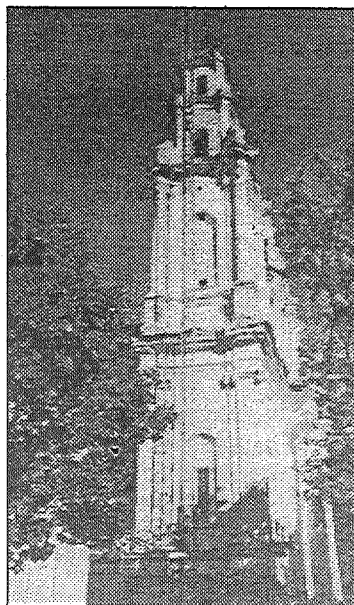
Pasienieši vēlas atjaunot vēsturiskā centra slavu

Tie, kuri apmeklējuši Jaunavas Marijas dzimšanas, Svētā Jāzepa un Svētā Dominika Pasienes katoļu baznīcu, ir sajūsmināti: tā taču ir tāda pati kā Aglonā, pat greznāka! Bet tūlīt pat seko nopūta — cik ļoti te vajadzīgs remonts. Kur ņems tādu naudu?

Pasienes centrā ir daudz vēsturiski koziņu un vizuāli pievilcīgu vietu, bet, lai tās varētu saistīt gan tūristu, gan pašu pasieniešu skatu, ir nepieciešami līdzekļi un uzņēmība sakopšanai un atjaunošanai. Tāpēc, vietējā vēstures zinātāja un patriota Eduarda Dukštes rosināts, pērn tāpa «Fonds Pasienei». Tā mērķis ir sakārtot vēsturisko kultūrvidi.

Beidzot ledus sakustējies arī Pasienes baznīcas atjaunošanā. Latvijas Republikas Kultūras ministrija piešķirusi 1500 latus baznīcas remontam. Tūkstoš latu jau izlietoti baznīcas apsekošanai un projekta sagatavošanai.

Faktu, nostāstu, arhīva materiālu par Pasienes pagātni ir vesela

● Pasienes baznīcas baltie torni redzami no tālienes un ir tik līdzīgi Aglonas bazilikai.

bagātība. Pasiene bija brīvpilsēta jau tad, kad Ludzā un Rēzeknē bija tikai pilis. Pasienes zeme, tas ir, 33 tūkstoši hektāru pie Inflantijas austrumu robežas, no 1561. gada pieskaitīta karaļa zemēm. Stefana Batorija laikā, pēc leģendas, te esot nometināti poļu šļahtas izcili

karavīri. Pirmā katoļu baznīca te uzcelta jau agros viduslaikos — 17. gadsimtā dominikāņi ar bīskapa V.Poplavska palīdzību uzcēla baznīcu, kas vēlāk kļuva par klosteri ar plašu bibliotēku. Pasiene bija svarīgs reliģisks centrs Latgalē, bet baznīca 1753. gadā nodega. 1761. gadā grāfs Borhs, kam te piederēja zemes īpašumi, uzcēla dievnamu no akmens un mūra — krāšņu baroka stila baznīcu, kas nezaudē savu vērtību arī šodien.

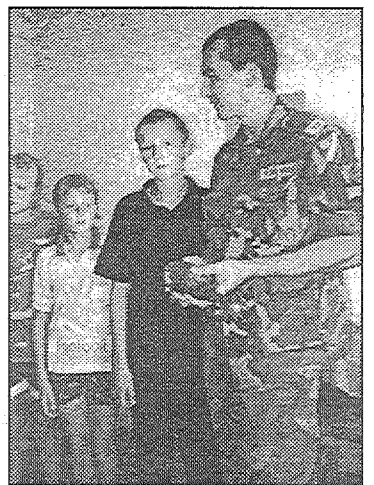
Kā uz redakciju atnesa minū

«Ludzas Zemes» redakcijā kādu rītu ieradās trīs smaidīgi bērni ar kādu neparastu atradumu — sarūsējušu metāla veidojumu, kas atgādināja lādiņu. Peldoties Isnau das upē savā ierastajā vietā netālu no tiltiņa, viņi krasta nogāzē uzgāja šo metāla priekšmetu. Deniss vienkārši aiz tā aizķēras ar kāju. Ieinteresējušies par agrāk neredzēto lietu, bērni to ar pūlēm izkašāja no sablīvētās zemes un atnesa uz redakciju. Žurnālisti tūlīt zvānīja uz zemessardzes štābu. Pēc dažām minūtēm zemessargi bija klāt un secināja — tā ir mīnmetēja mīna,

kas palikusi kopš otrā pasaules kara laika.

Pēc mirkļa bīstamo priekšmetu aizvāca no redakcijas telpām un visi atviegloti uzelpoja. Kā skaidroja zemessargi, mīna kuru katru brīdi varēja uzsprāgt, tāpēc to nedrīkstēja izkustināt un pārvietot. Tikai tad bērni, šķiet, saprata, ko isti nozīmē viņu atradums.

«Ludzas Zeme»

● Zemessargs zēniem stāsta, cik bīstami ir atrakt un aiztikt nepazīstamus sarūsējušus priekšmetus.

● JĒKABPILS RAJONĀ

Ierobežos pusaudžu klaiņošanu

Vēlu naktī pusaudži bieži redzami klaiņojam pa pilsētas ielām, nereti viņi atrodas alkohola vai citu apreibinošo vielu iedarbībā. Par šo problēmu vairākkārt spriests Jēkabpils domes kārtības un drošības konsultatīvajā padomē. Ir iecerēts veikt grozījumus

saistošajos noteikumos, paredzot, ka turpmāk pusaudži uz ielas un dažādos pasākumos nevarēs atrasties jau pēc pulksten 21.00. Tāpat nolemts noteikumos ietvert normas, kas palielinās pasākumu rīkotāju atbildību par kārtību.

Līdz šim pašvaldības policija skaidrojusi, ka tā nespēj kontrolēt, vai pusaudži pēc pulksten 23.00 klaiņo, jo tieši tad beidzas tās dar-

balaiks.

Problēmas sagādājot arī pierādījumu vākšana par alkohola tirdzniecību nepilngadīgajiem. Tās rada esošā likumdošana, jo, lai pierādītu, ka notikusi šāda tirdzniecība, vainīgie jāpieķer alkohola iegādes brīdī. Tāpat neesot skaidri noteikts, kas vainīgs, ja nepilngadīgajam pārdots alkohols — pārdevējs vai veikala īpašnieks.

«Glābiet bērnu» dāvina kancelejas preces

Jēkabpils domes sociālās palīdzības departaments saņēmis sūtījumu no organizācijas «Glābiet bērnu» — klades, burtnīcas un citas kancelejas preces. Tās dalīs pilsētas mazturīgajām ģimenēm, kuras nesaņēma domes pabalstu

— talonu kancelejas preču iegādei piecu latu vērtībā, kaut arī bija adresējušas departamentam iesniegumu. Talonu samaksai piešķirtie 3000 latu jau iztērēti. Šāda veida palīdzību saņēma 600 ģimenes, bet iesniegumu bija vairāk.

«Brīvā Daugava»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Preiļu rajona prokuratūras telpās mainīs logus

Šomēnes Preiļu rajona prokuratūrā tiks nomainīti septiņi savu laiku nokalpojušie logi pret jaunām plastmasas paketiņiem. Šo darbu veikšanai par 2100 latiem noslēgts līgums ar firmas «Glaskek Rīga» Jēkabpils filiāli. Kā «Novadnieku» in-

formēja Preiļu rajona virsprokurors Andris Paura, logus pagaidām nomainīs tikai ziemeļu pusē, jo trūcīgais finansējums neļauj veikt plašākus remontus.

L.Kirillova

CSDD aicina autovadītājus būt uzmanīgiem

Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) aicina ikvienu autovadītāju būt īpaši uzmanīgiem septembra pirmajās nedēļās un samazināt atļauto ātrumu skolu un bērnu dārzu tuvumā.

Lai gan statistikas dati liecina, ka visvairāk bērnu ceļu satiksmes negadījumos nokļūst maijā, tomēr arī augusta beigās un septembra sākumā ir raksturīgs ar smagiem satiksmes negadījumiem. Atgriezušies no vasaras brīvdienām un satikušies ar sen neredzētiem draugiem, bērni šad tad aizmirst satiksmes noteikumu prasības. Rezultātā notiek smagi ceļu satiksmes negadījumi.

Lai nepārvērstu svētkus traģēdijā, CSDD aicina arī vecākus mājās pārrunāt ar saviem bērniem svarīgākās satiksmes noteikumu normas:

• kā šķērsot ielu (tas vislabāk izdarāms krustojumos vai pa gājēju pārejām);

• kā uzvesties pie sabiedriskā transporta pieturvietām;

• kur drīkst un kur nedrīkst rotāties.

Tomēr vislabāk, ja ceļu no mājām uz skolu un atpakaļ, īpašu uzmanību pievēršot sarežģītākajiem ielu posmiem, iziesiet kopā ar savu bērnu. Iegūstiet — īsākais ceļš ne vienmēr ir tas drošākais!

CSDD aicina arī skolotājus jau pirmajās skolas dienās kopā ar sa-

vu klašu skolēniem pārrunāt svarīgākos ar satiksmes drošību saistītos jautājumus. 1. līdz 4. klašu skolotājiem noderēs CSDD piedāvātā mācību stunda satiksmes drošībā izdevumā «Vēstis Skolai», bet 5. un 6. klašu skolotājiem — grāmata «Ceļā ar velosipēdu».

Un vēl — nenovērsami tuvojamies gada tumšajam laikam rudenim. Lai lielie un mazie bērni būtu labi pamanāmi arī agrajās rīta un vēlajās vakara stundās, CSDD aicina izmantot atstarotājus. Vislabāk, ja tie jau rūpnieciski iestrādāti skolas mugursomās, apavos vai apģērbā. Pat pavisam neliels atstarotāja gabaliņš radīs «kaķa acs» efektu un pasargās jūsu bērnus.

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Kad dzeršanas dēļ zūd cilvēka cieņa

16. augustā tiesa izskatīja 1969. gadā dzimušā Preiļu iedzīvotāja Sergeja Fjodorova lietu. Šī gada 15. augusta vakarā viņš, būdams alkohola reibumā, ielauzās dzīvoklī Aglonas ielā 15 un sāka skandalēt. Tiesai Fjodorovs īsti nemācēja paskaidrot, kāpēc tā rīkojies, jo bijis pārlieku apreibis. Arī pēc liecinieku teiktā skaidrs, ka vīrietis bijis tik ļoti piedzēries, ka grūtosies un runājis pavisam nesakarīgi.

Tiesa ņēma vērā, ka Sergejs Fjodorovs šogad 21. jūnijā jau ir sodīts par atrašanos sabiedriskā vietā tādā alkohola reibuma stāvoklī, kas aizskar cilvēka cieņu. Ņemot vērā to, ka Fjodorovs turpina dzert un aizmirst atkārtoti gada laikā, tiesa sodīja viņu ar arestu uz vienu diennakti.

Sodīts par nodokļu nemaksāšanu

Tiesa izskatīja individuālā komercuzņēmuma «Lats» īpašnieka līvānieša Ērika Sārtaputna krimināllietu. 1993. gada jūnijā viņš Uzņēmumu reģistrā reģistrēja savu individuālo uzņēmumu, taču neveica Latvijas Republikas nodokļu likumdošanā paredzētos maksājumus. No 1995. gada jūlija sāka uzkrāties parāds.

Sakarā ar nespēju segt nodokļu parādu, vēl pēc diviem gadiem Sārtaputns pārtrauca uzņēmuma darbību, kas nonāca faktiskā maksātnespējas stāvoklī. Viņa pienākums bija iesniegt tiesā maksātnespējas pieteikumu. Taču tas netika izdarīts līdz 2001. gada 30. maijam. Īpašnieks tiesai skaidroja, ka neesot zinājis likuma «Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju» prasības. Teica,

ka esot plānojis turpināt uzņēmējdarbību un ka tajā brīdī viņam neesot bijis arī 100 latu, kas nepieciešami valsts nodevai, iesniegto pieteikumu tiesā. Neskatoties uz to, ka Sārtaputns bija saņēmis Valsts ieņēmumu dienesta brīdinājumu, un to, ka 1999. gadā Preiļu rajona tiesa jau bija piespriedusi piedzīt no individuālā uzņēmuma «Lats» nodokļu parādu 1096,23 latu apjomā, saistības ar valsti joprojām netika nokārtotas.

Tiesa atzina Ēriku Sārtaputnu par vainīgu un nosprieda sodīt ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem nosacīti ar pārbaudes laiku un vienu gadu. Sārtaputnam atņemtas tiesības veikt uzņēmējdarbību uz diviem gadiem. Viena mēneša laikā viņam noteikts iesniegt maksātnespējas pieteikumu Latgales apgabaltiesā.

Pēc Preiļu rajona tiesas materiāliem

Ko katram vajadzētu zināt par policiju

Kriminālpolicijas darbinieku tiesības, atklājot ekonomiskos noziegumus

Ja ir pamats uzskatīt, ka tiek gatavoti vai ir izdarīti ekonomiska rakstura noziegumi, kriminālpolicijas darbiniekiem ir tiesības:

■ pārbaudīt uzņēmumu, iestāžu un organizāciju mantas iegādes likumību, tās uzglabāšanas drošumu;

■ kopā ar īpašnieku, viņa pārstāvjiem vai pilnvarotām personām, bet, ja tās izvairās, — kopā ar pašvaldību pārstāvjiem, pārbaudīt uzņēmumu, iestāžu vai organizāciju ražošanas telpas un teritorijas, kā arī transportlīdzekļus;

■ pieprasīt no amatpersonām, atbildīgajām personām un kravu pavadītājiem dokumentus par materiālajām un citām vērtībām un pārbaudīt tos. Kriminālpolicisti šo personu klātbūtnē drīkst salīdzināt noliktavās, ražošanas un citās telpās, kā arī transportlīdzekļos esošo preču, izejvielu, pusfabrikātu un gatavās produkcijas atbilstību dokumentiem un pieprasīt paskaidrojumus;

■ pieprasīt grāmatvedības uzskaites dokumentus, izdarīt kontrolpirkumus, ņemt izejvielu, pusfabrikātu un produkcijas paraugus;

■ pieprasīt uzņēmuma inventarizāciju, revīziju vai pārbaudi ar ekspertu piedalīšanos;

■ aizzīmogot kases telpas, dokumentu, preču un materiālo vērtību uzglabāšanas vietas, iekāms sākas inventarizācija, notiek dokumentu izņemšana vai apskate;

■ izņemt priekšmetus, izstrādājumus un vielas, kuru izgatavošana, iegādāšanās vai tirdzniecība ir aizliegta ar likumu vai kuras tiek glabātas bez atļaujas, ja saskaņā ar likumu tāda nepieciešama, kā arī izņemt dokumentus ar viltojuma pazīmēm.

Neaizmirstiet pieprasīt, lai policija izsniedz akta (protokola) norakstu (kopiju) par katru izņemto dokumentu, priekšmetu vai citu lietisko pierādījumu.

Nākamreiz — par personu tiesībām un pienākumiem.

POLICIJAS ZIŅAS

Sadursme pie garāžu kooperatīva

17. augustā Preiļos, Liepu ielā pie garāžu kooperatīva automašīnas Opel Kadett vadītājs Afanasijs K., izbraucot uz galvenā ceļa, izraisīja sadursmi ar garāmbraucošo Audi 100. Bojātas automašīnas, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

Bez vajadzības izsauca policiju

19. augustā administratīvais protokols sastādīts Annai K., kura dzīvo Līvānos, Rīgas ielā 63a, jo viņa alkohola reibumā apzināti nepatiesa izsauca policijas darbiniekus.

Sodīts par pases pazaudēšanu

21. augustā Līvānos, Biedrības ielā Jevgēnijs K. nevērtīgi bija glabājis savu pilsoņa pasi un tā rezultātā šo dokumentu pazaudēja. Sastādīts administratīvais protokols.

Piedzirdija nepilngadīgo

23. augustā policijā reģistrēts iesniegums par to, ka Riebiņu iedzīvotājs Jevgēnijs T. lietoja alkoholiskos dzērienus kopā ar kādu nepilngadīgu jaunieci. Par nepilngadīgā novešanu līdz alkohola reibuma stāvoklim sastādīts administratīvais protokols.

Notrieca velosipēdisti

24. augustā Līvānos uz Rīgas un Baznīcas ielas krustojuma automašīnas Opel Kadett vadītājs Jānis B. nepalaida garām pa galveno ceļu braucošo velosipēdisti. Notika sadursme, pēc kuras velosipēdiste ar traumām nogādāta Līvānu slimnīcā. Neuzmanīgam autovadītājam sastādīts administratīvais protokols.

Nepakļāvās policijas darbiniekiem

24. augustā Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalās telpās Ivans I. ļaunprātīgi nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Par to sastādīts administratīvais protokols.

27. augustā Līvānos uz Rīgas ielas Pēteris P. alkohola reibumā nepakļāvās policijas darbiniekiem. Arī viņam sastādīts administratīvais protokols.

Apzagta garāža

26. augustā reģistrēts iesniegums par to, ka izdarīta zādzība no garāžas Preiļos, Mehanizatoru ielā. Par notikušo ierosināta krimināllieta.

Nelikumīga alkohola tirdzniecība

29. augustā Preiļu tirgū Sergejs I. pieķerts nelikumīgi tirgojot alkoholiskos dzērienus. Sa-

stādīts administratīvais protokols. Tajā pašā dienā par nelikumīgu alkohola tirdzniecību savās mājās administratīvi sodītas prelietes Praskovija G. no Daugavpils ielas un Lidija Š. no Aglonas ielas. Arī viņām sastādīti administratīvie protokoli.

Pārdeva nederīgas preces

20. augustā tika konstatēts, ka Rušonas pagasta Kastīrē veikalā «Inga 94» pārdod preces, kurām beidzies realizācijas termiņš. Sastādīts administratīvais protokols.

Reģistrētie skandāli un huligānisma gadījumi

17. augustā Saunas pagastā Lakauskos Mihails M. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības pret A.K. Sastādīts administratīvais protokols.

18. augustā Rožupes pagastā Pēterniekos Jānis P. izdarīja huligāniskas darbības pret L.F. Sastādīts administratīvais protokols.

18. augustā Preiļos, Rancāna ielā 4 Vadīms K. izdarīja huligāniskas darbības pret A.G. Sastādīts administratīvais protokols.

19. aprīlī Aizkalnē Raina ielā 8 Antons V. un Raisa S. izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

21. augustā Preiļos, Celtnieku ielā 10 Pēteris G. alkohola reibumā traucēja kaimiņu naktsmieru. Sastādīts administratīvais protokols.

21. augustā Preiļos, Pils ielā 6 Sergejs I. sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

22. augustā Līvānos, Zemgales ielā 4 Boriss I. izdarīja huligāniskas darbības pret M.K. Sastādīts administratīvais protokols.

22. augustā Preiļos, Rēzeknes ielā 20 Fjodors K. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības pret B.L. Sastādīts administratīvais protokols.

24. augustā Preiļos, Upīša ielā 5 Elita G. alkohola reibumā traucēja kaimiņu naktsmieru. Sastādīts administratīvais protokols.

24. augustā Līvānos, Rīgas ielā 245a Ivans V. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

25. augustā Preiļos, Raina bulvārī Vladimirs V. izdarīja huligāniskas darbības pret I.P. Sastādīts administratīvais protokols.

29. augustā Preiļos, Celtnieku ielā 11 Juris K. izdarīja huligāniskas darbības pret A.K. Sastādīts administratīvais protokols.

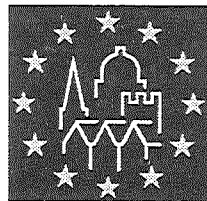
29. augustā Turku pagasta Jaunsilavās, Bērzu ielā 1 Sergejs A. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

INFORMĀCIJA

Eiropas kultūras mantojuma dienas 2001. gadā

Kopš 1991. gada pēc Eiropas Padomes iniciatīvas visā Eiropā notiek

Eiropas kultūras mantojuma dienas ar mērķi tuvināt cilvēkus viņu kultūras mantojumam, atverot vēsturisko pieminekļu durvis. Katru gadu vienai Eiropas valstij tiek dota iespēja rīkot oficiālo Eiropas kultūras mantojuma dienu atklāšanu visām Eiropas valstīm.

Eiropas kultūras mantojuma dienas Latvijā tiek rīkotas kopš 1995. gada, un arī Preiļu rajonā kultūras mantojuma dienu organizē Pastaru vējdzirnavās, Pelēcos, Bērzgalē, Rušonā, Aglonā, Jersikā, Vārkavā, Aizkalnē. Šogad tas tiks pacelts arī abās mūsu rajona pilsētās — Līvānos un Preiļos. Latvijā mantojuma dienas šogad notiek 7. — 9. septembrī. Šī gada pasākumi ir īpaši nozīmīgi, jo Latvijai, sadarbībā ar

Eiropas Padomes Kultūras mantojuma departamentu, ir tas gods atklāt visas Eiropas mērogā mantojuma dienas. Mūsu zemē ieradīsies Eiropas 47 valstu kultūras mantojuma institūciju vadība, oficiālos pasākumus piedalīsies apmēram 100 ārvalstu un 150 Latvijas augstas amatpersonas.

Eiropas kultūras mantojuma dienas Latvijā tiek organizētas par tēmu «Latvijas pilsētu vēsturiskie centri», galveno akcentu, protams, liekot uz mūsu galvaspilsētu Rīgu tās 800. gadskārtā. Rīgā notiks diskusijas, konferences, izstāžu atklāšanas ar mērķi meklēt risinājumus pilsētas vēsturisko vērtību saglabāšanai un attīstības līdzsvarošanai.

Pilsētu centros dzīve rit visstraujāk, te tiek celtas jaunas ēkas, atjaunotas vecās. Gan Rīgā, gan arī mūsu rajona mazajās pilsētās netrūkst lielisku piemēru, kas rāda saudzīgu attieksmi pret iepriekšējo paaudžu veikumu. Pietiekami daudz ir arī diskutablu un negatīvu piemēru. Vispilgtāk tieši Rīgas centrā ir acimredzama komercializētā agresija, kādai pakļauta vēs-

turiskā pilsētvide. Bet arī mūsu mazajās pilsētās varam novērot, ka tieši centrālajā daļā izvietojas lielākie veikali un biroji, tie veido savas darbības vidi, bieži vien nespektējot tās vēsturisko pamatni, kura ir izturējusi laika pārbaudi un kura pieder visai sabiedrībai.

Domāju, ka Eiropas kultūras mantojuma dienu pasākumi Līvānu un Preiļu pilsētu vēsturiskajos centros būs labs iemesls, lai pilsētnieki pavērtētu, kas notiek ar pilsētu centriem. Vai tie veidojas tādi, kādus mēs tos vēlētos redzēt? Tā būtu arī iespēja pilsētu amatpersonām, jo īpaši domju priekšsēdētājiem, attīstības plānotājiem un arhitektiem, sabiedrībai paust savus uzskatus, programmas un vīzijas par vēsturisko centru aizsardzību un attīstību nākotnē.

Sveicu Līvānu un Preiļu iedzīvotājus svētkos un aicinu apmeklēt Eiropas kultūras mantojuma dienu pasākumus!

**Inese Stūre,
Valsts kultūras pieminekļu
aizsardzības Preiļu rajona
inspektore**

Eiropas Kultūras mantojuma dienu pasākumi Preiļu rajonā 2001. gadā

Raina bulvāra svētki Preiļos 6. septembrī

Pulksten 17.45 ekskursija — gājiens pa Raina bulvāri. Pulcēšanās Raina bulvāra galā pie Aglonas ielas.

Pulksten 16.00 laukumā pie rajona padomes: ■ pašdarbības kolektīvu priekšnesumi, ■ Raina bulvāri atrodošos uzņēmumu prezentācija.

■ SIA «Salang Preiļi» akcijas noslēgums un balvu izloze.

No pulksten 11.00 līdz 18.00 darbosies Preiļu

sieviešu kluba labdarības tirdziņš «Rudens dārzā un mājā».

Pulksten 17.45 kinofilma «Ezerzemē», ieeja brīva.

Pulksten 19.00 dārza svētki I. Pliča viesu mājā un konkursa par labāko viesu mājas nosaukumu uzvarētāja apbalvošana.

Pulksten 21.00 spoku stunda kultūras namā (visi aicināti ierasties spociģās drēbēs).

Rīgas ielas svētki Līvānos

Pēc neoficiālas informācijas Rīgas iela Līvānos ir viena no garākajām Rīgas ielām Latvijā. Šogad visā valstī, 8. septembrī arī Līvānos, tiek svinēti Rīgas ielas svētki, un šis pasākums notiek Eiropas Kultūras mantojuma dienu ietvaros. Svētku tapšanā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju Preiļu rajonā pārstāv Inese Stūre, taču palīdzīgu roku, lai svētki izdotos kā iecerēts, snieguši arī daudzi citi, stāsta Līvānu kultūras centra direktore Valija Vaivodē.

Rīgas ielas svētku programma Līvānos

8.00 Pilsētas modināšana visas Rīgas ielas garumā. Sadarbībā ar p/u «Dzīvokļu un komunālā saimniecība» tiks godināti 25 labākie sētnieki.

11.00 Kultūras centra biznesa konferenču zālē novadpētnieciskā konference «Līvāni vakar, šodien, rīt».

12.00 Laukumā pie poliklīnikas darbosies amatnieku tirdziņš un radošās amatu darbnīcas.

12.00 — 17.00 ielu koncerti:

■ 12.00 Folkloras kopu «Ceiruleits» un «Turki» muzikāls priekšnesums laukumā pie pārtikas nama «Monika».

■ 13.00 Centra laukumā pie universālveikala Līvānu amatiereteātra izrāde.

■ 14.00 Kultūras centrā koru un skatītāju sadziedāšanās.

■ 15.00 Skvērā pie pirts «Poēzijas svētki». Jauno un dziedošo dzejnieku poēzijas lasījumi. Brīvais mikrofonis ar iespēju lasīt plašākai publikai pašsacerētu dzeju vai prozu.

■ 16.00 Līvānu novada deju kolektīvu koncerts pilsētas vecajā tirgus laukumā.

■ 18.00 Svētku gājiens no vecā tirgus laukuma pa Rīgas ielu, atmiņas par vēsturiskajām pilsētas ēkām un cilvēkiem.

■ 18.30 Svētku koncerts pilsētas centra laukumā.

■ 21.00 Kultūras centrā atpūtas vakars un balle. Muzicēs Atis Auzāns.

Pasaulē pieaug cilvēku skaits un izmirst valodas

Jaunākie pētījumi liecina, ka pasaules iedzīvotāju skaits 2075. gadā sasniegs deviņus miljardus un pēc tam atkal sāks samazināties. Planētas iemītnieku skaita sarūkšanu izraisīs AIDS Āfrikā un zemā dzimstība attīstītajās valstīs.

Daudzās Rietumu valstīs iedzīvotāju dzimstība jau tagad ir mazāka par mirstības līmeni, tomēr mazāk attīstītajos pasaules reģionos dzimstība strauji pieaugs arī turpmākajās desmitgadēs. Tomēr pētnieki prognozē, ka arī citur pasaulē cilvēku skaita pieaugums stabilizēsies «20. gadsimta» mēra — AIDS iespaidā.

Viens no AIDS ietekmes rezultātiem būs strauja dzimstības samazināšanās, tāpēc intensīvi sāks pieaugt planētas iedzīvotāju vidējais vecums — šī gadsimta beigās par 60 gadiem vecāku cilvēku skaits Rietumeiropā no pašreizējiem 20 procentiem pieaugs līdz 45 procentiem. 2010. gadā aptuveni 20 procenti Rietumeiropas iedzīvotāju būs vecāki par 80 gadiem.

Visstraujāk cilvēku skaits samazināšoties bijušajās Austrumu bloka valstīs. Bijušās Padomju Savienības Eiropas daļā iedzīvotāju skaits no 236 miljoniem samazināsies līdz 141 miljoniem, un pārējās Austrumeiropas valstīs cilvēku skaits samazināsies no 121 līdz 74 miljoniem.

Kas attiecas uz cilvēku skaita palielināšanos, pētnieki jeb dators secinājis, ka pirmo vietu pasaulē ieņems arābu valstis. Īpašs gadījums ir Ķīna, kur valdības ieviests dzimstības ierobežojošs likums dēļ ir zems dzimstības līmenis (šis likums gan nesēn tika atcelts, aicinot ķīniešus saglabāt godaprātu), taču arī iedzīvotāju vidējais vecums ir ļoti mazs. Tādējādi nākamajos 25 gados iedzīvotāju skaits Ķīnā pieaugs no 1,4 miljardiem līdz 1,6 miljardiem, bet nākamos 25 gadus tas atkal samazināsies.

Satraucoši ir arī fakti par valodu straujo izzušanu. Eksperti lēš, ka šajā gadsimtā draud izzust 90% no pagaidām pasaulē vēl skanošajām 6800 valodām. Melnajā sarakstā ir arī lībiešu valoda Latvijā.

Aptuveni pusē valodu runā mazāk kā 2500 cilvēku katrā, taču, lai izdzīvotu līdzīgu laikam, katrai valodai ir nepieciešami vismaz 100 000 tās zinātāju un runātāju. Lībiešu valodas lietotāju skaits ir 15 — 20 cilvēku, daļēji to zina pusotrs tūkstotis. Iespējams, ka lībiešu valoda ir mazākā valoda Eiropā, jo ir tikai 8 cilvēki, kas to zina kopš dzimšanas un ap 20 to ir iemācījušies. Lībiešu valodu gandrīz neprot jaunā paaudzē, kas liek domāt, ka ar tagadējo paaudzi lībiešu valoda izbeigsies.

Senās hronikās ir ziņas, ka pirms 800 gadiem lībiešu valodā runāja Daugavas lejesteces vidū, Gaujas un Salacas krastos. Vidzemē tā skanēja pat līdz 20. gadsimta sākumam, bet tagad reti lībieši dzīvo vairs tikai Ziemeļkurzemes zvejniekciemos. Der atcerēties, ka viena baltu valoda jau reiz izmirusi — 18. gadsimta sākumā izzuda prūšu valoda, tās runātājiem pārvācojoties.

Valodas radušās pirms 20 000 — 100 000 gadiem, kopš tā laika tās gan veidojušās, gan izzudušās, tādēļ valodu bojāeja nav nekāds jaunums. Satraukumu rada fakts, ka pašlaik šis process notiek ļoti straujā tempā. Pēc lingvistu (valodas pētnieku) aplēsēm katrās divās nedēļās pasaulē izzūd vismaz viena valoda. Līdz 2100. gadam varētu izzust 3400 — 6120 valodas. Tas nozīmē, ka drīzā nākotnē valodu izmiršana notiks pa dienām. Katastrofāls valodu izmiršanas periods jau reiz piedzīvots, kad 15. gadsimtā sākās eiropiešu ekspansija pasaulē. Kopš tā laika izmirusas 8000 valodas. Tas bijis gan karu, gan genocīda, gan legālu aizliegumu, gan arī asimilācijas rezultāts.

Pēc preses materiāliem sagatavoja G.Kraukle

Ekvadorā gaida sātana mazuli

Kāda Ekvadoras sieviete gaida sātana bērnu. Tā vismaz uzskata viņas vīrs, kurš bija šokēts, ieraugot vēl nedzimušā bērniņa fotogrāfiju — tajā mazulis nelīdzinājās cilvēciskai radībai.

Visente Suaress no Ekvadoras ir nopietni izbījies. Ar viņa sievu Dignu pēdējo mēnešu laikā notiek divainas lietas. Viņai visai bieži parādās divainas histērijas lēmes, kurās laikā viņai rodas pārcilvēciskais spēks, turklāt lēkmju laikā viņa sāk kliegt drausmīgā balsī. Suaress un viņa kaimiņi uzskata, ka 17 gadus vecā Digna ir stāvoklī no nelabā. Vīra aizdomas apstiprināja arī ultraskaņas testēšana, kas ne pa jokam izbiedēja daudz pieredzējušos ārstus. Izrā-

dās, ka mazulim ir līdz šim nezināmas patoloģijas, kuras pat ārsti sliecas uzskatīt par sātana roku darbu. Vietējie iedzīvotāji sanāca kopā uz sapulci un nolēma, ka no sievietes ir jāizdzina jaunais gars, tāpēc patlaban viņi nodarbojas ar naudas vākšanu, kas paredzēta profesionāla eksorcista (sātana izdzinēja) nolīgšanai. Grūtās sievietes uzvedība tik tiešām ir ļoti divaina. Digna skaita lūgšanas sātanam, un viņai ir grūti atrasties blakus svētām vietām un svēto attēliem. Viņa arīdzan labprāt dzer urīnu un apspļauda ikvienu, kas cenšas viņai tuvoties. Pati Digna pauž, ka pirms grūtniecības viņa bijusi klusa, pieticīga mājsaimniece, bet tad pār viņas dvēseli sācis valdīt sātans.

Pēc preses materiāliem

Šonedēļ dzimšanas dienu svin pasta nodaļas Preiļi-1 pastniece **Regīna Celitāne.**

«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilāri un pateicas par laikraksta izplatīšanu.

Nez kur palicis tagad tas laiks, kurp tik ātri viņš aizsteidzies it kā maigsārtais zelts, zelts, kurš lezogas, saulei norietot, mākoņu malās? Nez?...

Laikraksts «Novadnieks» un pagastu padomes sirsnīgi sveic jubilārus!

- AGLONAS pagasts
- * 65 gadi Staņislavam Greizim
  - * 80 gadi Eleonorai Livdānei, Annai Ruskulei
  - * 85 gadi Antoņinai Indrikovai
- GALĒNU pagasts
- * 65 gadi Marijai Solovjovai
  - * 70 gadi Vassai Krupenņikovai, Fivejai Smetaņinai
- PELĒČU pagasts
- * 55 gadi Albertam Rūsiņam
  - * 75 gadi Vaclavam Linkevičam
- PREIĻU pagasts
- * 75 gadi Veronikai Rubenei
- RIEBINU pagasts
- * 55 gadi Robertam Ondzulim
  - * 65 gadi Jefimijai Kitovai
  - * 70 gadi Annai Gilučeī-Briceī, Jānim Kokorītīm
  - * 91 gads Teklai Veigulei
- ROŽKALNU pagasts
- * 50 gadi Janīnai Smolenskai
  - * 70 gadi Pēterim Stašulānam
  - * 82 gadi Annai Krēsliņai
- ROŽUPES pagasts
- * 60 gadi Ādolfam Sondoram
  - * 65 gadi Annai Mazurai, Konstantīnam Bulmeistaram
- RUŠONAS pagasts
- * 50 gadi Intai Selickai
- SAUNAS pagasts
- * 60 gadi Marijai Bogātā, Robertam Rubinam
  - * 70 gadi Monikai Rubanei
- SILAJĀNU pagasts
- * 60 gadi Natālijai Višņakovai
  - * 81 gads Annai Gailišai
- STABULNIEKU pagasts
- * 70 gadi Francim Laizānam
  - * 75 gadi Feognejai Kuprijanovai
  - * 97 gadi Teklai Trūpai
- SUTRU pagasts
- * 83 gadi Helēnai Čivkulei
- TURKU pagasts
- * 50 gadi Kristīnei Polovinkovai
  - * 75 gadi Natālijai Solovjovai
- UPMALAS pagasts
- * 60 gadi Arkādijam Upeniekam
  - * 82 gadi Vasilisai Mihailovai

Sveicam pilngadniekus!

* Sanitu Zeili Aglonas, Sergeju Oļeņikovu Pelēču, Vasiliju Martinovu Rožupes, Jāni Voitkeviču, Guntaru Prikuli Rušonas, Jāni Pastaru Saunas, Annu Frolovu Stabulnieku pagastā.

Sagatavots pēc pagastu padomju sniegtajām ziņām

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBA

Celtniecības kompānija «Kalnozols celtniecība» piedāvā darbu šādās specialitātēs (DARBS MASKAVĀ):

- > celtniecības darbu tāmjū sastādītājs (augstākā vai vidējā speciālā izglītība, darba stāžs lielāks par 5 gadiem, vīriši, sievietes);
- > pieredzējis darba drošības un aizsardzības inženieris (augstākā izglītība (celtn. specialitātē), darba stāžs vairāk par 3 gadiem, vīriši, sievietes);
- > pieredzējis rūpnieciskās un civilās celtniecības darbu vadītājs (augstākā vai vidējā speciālā izglītība, darba stāžs lielāks par 5 gadiem, vīriši);
- > pieredzējis rūpnieciskās un civilās celtniecības meistars (augstākā vai vidējā speciālā izglītība, vīriši);
- > ražošanas tehniskās daļas inženieris (vadītājs) (augstākā izglītība, darba stāžs lielāks par 5 gadiem, sievietes, vīriši). Vajadzīga pieredze aprēķinu veikšanā un konstruēšanā (t. sk. palīgiekārtu un ierīču);
- > enerģētiskis (augstākā vai vidējā speciālā izglītība, vīriši, darba atļauja līdz 1000 kW, elektroinženieris, el. mašīnas, el. instrumenti);

Kvalificēti speciālisti (IV-VI kategorija):

- > tērauda un dzelzsbetona konstrukciju montāžnieks;
- > atestēts elektrometinātājs-gāzgriezējs;
- > ievaidnotājs (namdaris) - stiegotājs;
- > elektriķis.

Kompānija garantē ceļa, vizas un dzīvesvietas izdevumu apmaksu. Pieteikumus sūtīt Matīsa ielā 49-3, Rīgā, LV-1009 vai pa faksu 7310192.

Iedzīvotāju ievēribai!

VAS «HIPOTĒKU BANKA» Preiļu nodaļai mainīti telefonu numuri:

vadītāja 1-53-07064
galvenā grāmatvede 1-53-07062
kreditinspektors 1-53-07063

A/s «Preiļu siers» aicina darbā tirdzniecības menedžeri.

Prasības:

- x augstākā vai vidējā speciālā izglītība;
- x komunikācijas spējas, mērķtiecība;
- x augsta atbildības izjūta;
- x autovadītāja apliecība;
- x prasme strādāt ar datoru.

Pieteikumus un CV sūtīt vai iesniegt līdz 2001. gada 21. septembrim. Adrese: a/s «Preiļu siers», Daugavpils ielā 75, Preiļos, LV-5301. Tālr. 5307046.

Licencēta firma pērk un pārdod privatizācijas sertifikātus

Preiļos, Raiņa bulvārī 15, tālr. 5307068 līdz plkst. 12, 23024 vakaros;

Līvānos, Stacijas ielā 1, tālr. 41221, mob. tālr. 6780843.

SIA «VIDUSDAUGAVAS MEŽA ĪPAŠUMI»

pērk

- ✓ MEŽUS,
- ✓ CIRSMAS,
- ✓ ZĀGBALĶUS!

Tālr. 9449373, 6585343, 6437771.

Z/s «Musino» iepērk cūkgaļu, aitas, zirgus, jaunlopus, liellopus dzīvsvārā. Formē subsidijas. Tālr. 9183601, 6461550, 23887, 55798.

Iepērkam mājlopus galai.

Tālr. 24147, 21956, 54-41779, mob. tel. 9584184.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.

Samaksa tūlītēja. Tālr. 42807, 46384, 44179, mob. tel. 9161121.

SIA «AIBI» pērk liellopus, zirgus, jaunlopus, aitas, cūkas.

+12%, +18%. Tālr. 4871185, 9478728, 9445135, 4871804.

Pārdod

DT-75, agregātus. Tālr. 75220; 1 istabas dzīvokli, Ls 600. Tālr. 23086.

Perk

mazos kartupeļus. Tālr. 56782 pēc 20.

Dažādi

Mūrē krāsni, kamīnus. Tālr. 23269.

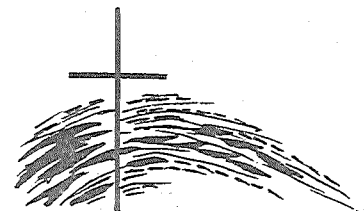
Vajadzīga kopēja paralizētai sievietei. Tālr. 53-24257 pēc 17.

VALSTS AKCIJU SABIEDRIBA **LATVENERGO**

Sakarā uz pāreju uz ciparu tīklu **PREIĻU ELEKTRISKO TĪKLU RAJONA** dežuranta tālruna numurs ir **1-5381192 un 1-5381312.**

Dārkopības firma «Pūres dārzi» šā gada septembrī Preiļu tirgū aicina iegādāties zemu stādus un augļkokus stādus konteinerā. Informācija pa tel. 31-91146, mob. tel. 9249450.

Viss reiz paiet, krit pēdējā lapa, Un tā ir māmuļas nopūta mirkli pirms mūžības miega... Kad MĀMUĻU viegli zemesmāte sedz ar smilšu paladziņu, daļām bēdas kopā ar Valentīnu Garkalni, Lubgāni, Rinči

Kad vakaram tavam neaust vairs rīts, Kad mūžības gājums jau iezvanīts, Tad dvēsele brīva mūžībā iet, Kad saule nekad vairs nenoriet. Izsakām visdziļāko līdzjūtību Guntaram Rateniekam, TĒVU mūžībā pavadot. Aglonas pagasta padome

LASĪTĀJI JAUTĀ

Nodokļi par pašaudzēto produkciju

Jautājums. «Es audzēju savā piemājas dārzā dažādus augus, ziedus un dārzeņus. Ja es tos pārdodu tirgū tikai pāris mēnešus gadā, pēc visa izriet, ka man ir vajadzīgs ieņēmumu un izdevumu žurnāls, kurā visu reģistrēt. Vai man ir tiesības kā fiziskai personai ar otru fizisku personu slēgt darba līgumu, maksājot darba algu un sociālo nodokli? Ja nav, tad izskaidrojiet, vai man obligāti jāklūst par pašnodarbināto personu un vai man ir jāmaksā sociālās apdrošināšanas iemaksas no ieņemtās summas 32,1% apmērā tikai tajos mēnešos, kad realizēju produkciju?»

«Novadnieks» atbildi sameklēja «NRA» pielikumā «Likumi un Konsultācijas», kur VID birojs un šiem jautājumiem sniedz šādu atbildi:

«Fiziskās personas, kuras gūst ienākumus no personiskās paligsaimniecības vai piemājas saimniecības, tiek reģistrētas VID kā saimnieciskās darbības veicējas. Personai, kura veic saimniecisko darbību, saskaņā ar Ministru kabineta 2001. gada 31.

jūlija noteikumiem nr. 338 «Kārtība, kādā veicama ieņēmumu un izdevumu uzskaitē iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas vajadzībām» jākārtā Saimnieciskās darbības ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls.

Fiziskā persona var nodarbināt citu fizisku personu (piemēram, mājkalpotāju, dārznieku, aukli u. c.), kurai maksā darba algu, no kuras likumos noteiktajā kārtībā ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli un veic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, izņemot gadījumus, ja fiziskā persona ir reģistrējusies kā individuālā darba veicēja, jo saskaņā ar likumu «Par individuālo (ģimenes) uzņēmumu, zemnieka vai zvejnieka saimniecību un individuālo darbu» individuālā darba veicējs nevar izmantot algotu darbaspēku.

Iedzīvotāju ienākuma nodokli no personiskās paligsaimniecības vai piemājas saimniecības ienākumiem maksāt parasti nenākas, jo likums «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» nosaka, ka šāds ienākums līdz Ls 3000 gadā ir neapliekams. Tomēr likuma «Par valsts sociālo apdrošināšanu» 1. panta 3.

punkta h) apakšpunkts nosaka, ka pašnodarbinātie ir visas fiziskās personas, kuras ir reģistrējušas kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātājas. Līdz ar to, ja ienākumi no personiskās paligsaimniecības vai piemājas saimniecības mēnesī pārsniedz Ls 40, saimniekam ir jāveic sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas kā pašnodarbinātajam.

No mēneša, kad gada ienākumi sasniedz Ls 480, obligātās iemaksas jāveic par visiem turpmākajiem mēnešiem, vismaz Ls 40, līdz kalendārā gada beigām vai pašnodarbinātā statusā zaudēšanai. Tātad pašnodarbinātajiem jāseko līdz saviem kalendārā gada kopējiem ienākumiem. Tiklīdz ienākumi sasnieguši Ls 480, obligātās iemaksas jāveic arī par tiem mēnešiem, kuros ir zaudējumi vai nav ienākumu, vai arī ienākumi ir mazāki par Ls 40. Pašnodarbināto personu obligāto iemaksu likme 2001. gadā ir 32,10%.

No šī gada 20. jūlija fiziskās personas, kuras gūst ienākumus no personiskās paligsaimniecības un kuras ir sasniegušas pensijas vecumu vai I vai II grupas invalīdi, nav sociāli apdrošināmas personas.»